

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni «Dobrodo»
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni «Slovenija» pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužjeni Evropi.

primorski

dnevnik

OSREDN
S. VILH
TRG RE
66000 K.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XL. št. 194 (11.917)

Trst, sreda, 15. avgusta 1984

Končala se je 3. mednarodna konferenca o prebivalstvu Kljub nesoglasjem sprejete smernice za svetovno demografsko politiko

Poseg glavnega tajnika OZN Pereza de Cuellarja Prihodnja konferenca bo čez pet let v Zambiji

CIUDAD MEXICO — Včeraj se je v glavnem mehiškem mestu, enem najbolj obljudenih na svetu, zaključila 2. mednarodna konferenca o prebivalstvu, ki se je pričela 6. avgusta. Delegati 150 držav so izdelali 85 priporočil in »Izjavo Ciudad Mexica«, ki bodo usmerjali svetovno demografsko in razvojno politiko v prihodnjih letih.

Med zadnjimi je na konferenci posegel glavni tajnik OZN Javier Perez de Cuellar. Poudaril je uspehe, ki so bili doseženi pri izvajanju akcijskega načrta, izdelanega na prvi tovrstni konferenci v Bukarešti 1974. leta. Izra-

zil je posebno priznanje državam v razvoju, katerim gre v prvi vrsti za sluga, da se je v zadnjih 10 letih opazno upočasnila rast svetovnega prebivalstva. V tem času se je število ljudi povečalo za 700 milijonov enot, in to, je podčrtal de Cuellar, pretežno v najrevnejših predelih sveta.

Predvideti je, da bo razkorak med rastjo prebivalstva in porazdelitvijo dobrin še dolgo ostal eden temeljnih geopolitičnih problemov, medtem ko računajo da bo število prebivalstva čez 100 let dvakrat večje kot danes, ko nas je 4,76 milijarde.

Zelo podobne ugotovitve vsebuje »Izjava Ciudad Mexica«, medtem ko so v 85 priporočilih podrobneje opredeljene smernice nadaljnje demografske in razvojne politike. Pri tem so se na konferenci večkrat pojavila globoka nesoglasja. Po dolgem prerekanju in prek vrste proceduralnih trikov pa so v ponedeljek vendarle odobrili še zadnje sporno priporočilo, ki nosi številko 34 in ki pravi, da je pritožakoni- to ustanavljanje naselbin na ozemljih, ki so bila s silo zasedena. Odobritvi

priporočila se je v prvi vrsti protivil Izrael, saj priporočilo posredno obsoja njegovo politiko na ozemljih, ki jih je zasedel leta 1967. Na isto stališče so se postavile ZDA, kljub temu pa je za priporočilo glasovalo 83 delegatov (med temi tudi predstavniki evropske deseterice), vzdržanih je bilo 15.

Prihodnja, 3. mednarodna konferenca o prebivalstvu bo čez pet let v Zambiji.

Velikošmarni intervju tajnika KD Za De Mito proračun preizkušnja za vlado

RIM — V velikošmarnem političnem zatišju se je včeraj oglašil, v intervjuju za neki tednik, demokrščanski tajnik De Mita, ki je ocenil izid nedavnega političnega preverjanja med vladnimi strankami in perspektive petstrankarske koalicije. V njem predvsem De Mita naglašja, da je treba sklepe preverjanja »preveriti«, oziroma preizkusiti njihovo trdnost ob odobritvi proračunskega finančnega zakona za leto 1985.

»Za sedaj smo se le dogovorili o načelnih smotrih, pravi tajnik KD, zlasti o racionalizaciji državnih izdatkov«. S tem v zvezi navaja preureditev postopkov pri zdravstvenem

skrbstvu in prav tako zmanjšanje dotacij krajevnim upravam, ob ustanovitvi posebnega sklada za revnejše občine. Iz državnih blagajin bodo torej krajevne uprave prejemale sredstva zgolj za »nujne storitve«, medtem ko si bodo morali druge plačevati državljani kar sami, je napovedal De Mita. Glede davčne politike je bil tajnik KD manj jasen, ko je le napovedal, da bo moral minister Visentini predložiti nove norme pred koncem leta, čeprav Spadoliniju ni pogodu.

V zvezi s političnimi odnosi med vladnimi strankami je De Mita zatrdil, da KD ne slepmiši in je zvesta zavezanstvu, računa pa, da ji bo kmalu spet pripadalo predsedstvo vlade, v okviru potrjenega načela rotacije. Koalicija pa ima smisel, če se postavi kot alternativa komunistični partiji, s katero se je sicer mogoče soočati, toda vsi skupaj, je poudaril tajnik KD. Ob tem je spet povzel vprašanje vodenja krajevnih uprav, kjer je treba, če je le mogoče, sestaviti petstrankarske izvršne odbore po zgledu rimske vlade. Ta sklep nedavnega preverjanja je treba uresničiti pred upravnimi volitvami, po katerih računa KD, da bo spet prevzela vodstvo v največjih občinah.

Praznik rezijanske pesmi

RAVANCA — Danes popoldne bo v rezijanskem kulturnem domu na Ravanci, s pričetkom ob 16. uri, prva revija rezijanskih pevskih zborov. Bogat zaklad glasbenega ljudskega izročila Rezijske doline bodo predstavili štirje pevski zbori in sicer zbori iz Ravance, Osojan, Solbice in Lisčac. Naj dodamo, da gre za priložnostne pevске zore, sestavljajo pa jih večinoma starejše ženske, ki so kot po vsem svetu tudi v Reziiji nosilke ustnega izročila.

Zanimivo kulturno prireditve, ki spada v okvir praznovanj za Šmarno mišo in sledi prvemu prazniku rezijanskih emigrantov, prireja pod pokroviteljstvom rezijanske občinske uprave domače kulturno društvo Rozajanski dum.

OBVESTILO BRALCEM

Zaradi velikega šmarna Primorski dnevnik, kot vsi ostali časopisi, v četrtek ne bo izšel. Naslednja številka PD bo izšla v petek, 17. t.m.

Medtem ko so francoski in britanski minolovci pred Port Saidom

V Sueškem zalivu in Rdečem morju bodo vsak čas začeli z iskanjem min

Britanski minolovec Brinton med plovbo s Cipra proti Port Saidu (AP)

KAIRO — V Egiptu ni nihče včeraj potrdil agencijskih vesti, da so v Rdečem morju lokalizirali tri plavajoče mine. Le Pentagon je demantiral trditve, da so se ameriški izvedenci dokopali do prvih primerkov min, ki ogrožajo plovo v Rdečem morju in Sueškem zalivu. Previdnost je povsem umestna, saj je na dlani, da bodo z odkritjem prvih min ugotovili tudi njihov izvor. Do sedaj so namreč mine le eksplodirale pod trupli trgovskih ladij, ne da bi pustile otipljivejših dokazov o svojem izvoru. V bistvu nihče ne ve, ali so v Rdečem morju akustične, magnetske ali mine na udar. Tudi trditve o navadnih eksplozivnih nabojih je nemogoče preveriti, saj nekaj primerov eksplozij dokazuje, da niso naprave »obrtiške« kot so to v začetku skušali dokazati Egipčani, da ne bi sprožili

preplaha.

Po vsem sodeč pa je brodarje že zajel preplah. Švedski in norveški mornarji so že dosegli denarna nadomestila za plovo po Rdečem morju. Neka kontejnerska ladja Tržaškega Lloyda je zaradi stavke ustavljena v Bariju. Med pomorščaki je strah pred minami iz dneva v dan večji.

Še večji strah pa je zajel Egipčane, ki jim Sueški prekop prinaša glavne dobičke. Nič čudnega torej, da vsi z upanjem čakajo na začetek čiščenja minskih polj. Zadeva pa kot kaže ni tako enostavna kot to izgleda v prvem trenutku. Britanski minolovci bi morali s svojim delom začeti že danes, ali najkasneje pred koncem tedna, vsak čas se jim bodo pridružili francoski minolovci, ameriški helikopterji so prav tako že na licu mesta.

Libija in Maroko načelno pristala na državno zvezo

RABAT — Maroko in Libija sta podpisala sporazum o ustanovitvi »državne zveze«. Iz komunikacije maroške tiskovne agencije pa ni razvidno, kaj naj bi to pomenilo. »MAP« navaja samo, da so sporazum dosegli že predvčerajšnjim med Gadafijevim obiskom pri maroškem kralju Hasanu II. in da bo sporazum »utrdil dobre prijateljske odnose med državama«. Vsekakor pa bo postal sporazum pravno močnejši po referendumu v obeh državah.

Sodeč po dosedanjih »zvezah« in »unijah« Libije z najrazličnejšimi državami, je upravičeno vprašanje, kaj je za bregom. Maroko je navsezadnje precej prozahodno usmerjen, kar ne moremo trditi o Gadafijevi Libiji. Morda pa si hoče Tripolis nadeti novo obličje na svetovnem prizorišču, dokazati hoče, da je vreden zaupanja

Po 23. poletnih olimpijskih igrah v Los Angelesu

Američane gre jemati takšne, kot so

ALEKSANDER KOREN

Pravijo, da šport zbljuje ljudi različnih polti in mišljenj. Olimpijske igre, ki združujejo cvet svetovne mladine, so v tem pogledu pravi pojem. Odkar jih je objela nepredirna megla bojkota in jim odvzela njihovo univerzalnost, so sicer prav gotovo izgubile na pomenu, vendar še naprej ostajajo priložnost za nova spoznanja.

Tokrat smo nedvomno še najbolj spoznali Američane. Že pred igrami smo imeli o njih določeno predstavo, igre so jo le potrdile. Resnici na ljubo Američani nam niso bili nikdar preveč simpatični. Ni le politično

vprašanje. Moti nas njihovo naivno pojmovanje sveta, njihova otročja lahkomišelnost, banalen nacionalizem, nasmejana sproščenost, s katero pojdejo na volišča, ko izbirajo svojega predsednika, se pravi moza, ki lahko sam odloča o usodi sveta in seveda izvolijo Reagana...

Skratka spremljali so nas določeni predsodki in tega si res ne moremo skrivati. To, kar nam je televizija pokazala v prvih dneh čezoceanskih satelitskih prenosov je naše predsodke le še utrdilo, zato se jih nismo mogli znebiti, čeprav smo se na vse kriplje trudili, da bi jih pri ocenjevanju iger opustili, tudi zato, ker nismo hoteli, da bi nas opredelili za zagrizene prosovjete, še zlasti potem ko so v Moskvi sklenili,

da ne pojdejo v Los Angeles in so tako sebi in vsem tistim, ki se trudimo dokazovati, da Amerika vendarle ni tisti prekrasen raj nepogrešljivih demokratov, naredili medvedjo uslugo.

Pa vendar ni bilo mogoče. Naša ogorčenost se je po prvih sramotnih izidih v boksarskem tekmovanju in naravnost smešnemu izenačevanju akrobatskih evolucij Rettonove in njenih rojakinj z nedosegljivo popolnostjo Sovjetinje Korbutove in Romanke Comanecijeve, samo še stopnjevala. Do take mere, da smo se potem nad izidi zgražali tudi v finalnih dvo bojih in nastopih, ko smo nekritično vse Američane zmetali v en sam koš, tudi tiste, ki so si resnici na ljubo kolajno več kot zaslužili. Tako

so v naših očeh zmagali tudi bojazljivi Redžepovski, nerodni Damiani, mišičasti Korejec brez tehnike Sup Shin, poprečne Comanecijeve naslednice, pač vsi tisti, ki niso imeli kaj opraviti z zvezdano-progasto zastavo. Tako je pač to in konec koncev so nesrečo iskali (in dobili) Američani sami in se za našo »nekritičnost« sploh ne čutimo krive. Edini nauk je ta: kdor preveč želi opozoriti nase, postane zoprn in njegov namen ima ravno nasproten učinek.

Če v naši zagrenjenosti nad tolikim prikazovanjem ali pa tudi nenamernim ustvarjanjem sovinitva (pomislimo na plapolajoče ameriške zastave po vsaki zmagi), iščemo kan-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Uspeh zamejcev na vinskem sejmu

GORICA — Goriški in furlanski vinogradniki iz Goriške ter sosednih krajev videmske pokrajine, ki so poslali petdeset vzorcev svojih vin v oceno na letošnji, že tridesetletni vinski sejem v Ljubljano, so dobili, kot že v prejšnjih letih, laskava priznanja. Veliko zlato kolajno je za tokajca dobil Gradimir Gradnik s Plešivega. Zamejski vinogradniki pa so dobili še enajst zlatih in enainvajset srebrnih medalj. Poleg tega pa so do navedenih še šestnajst diplom za vina, ki sicer niso prišla v poštev za medalje. Vinski sejem bodo v Ljubljani odprli 27. avgusta.

NA 8. STRANI

● Američane

NADALJEVANJE S 1. STRANI

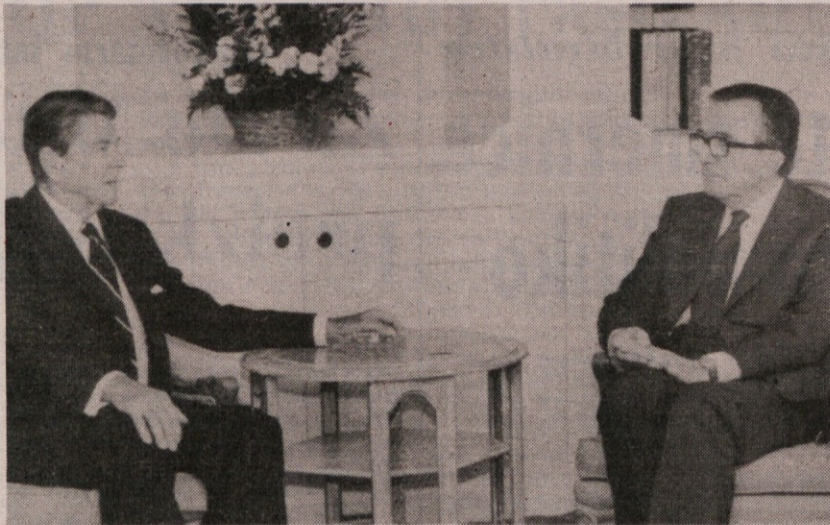
ček objektivnosti, ne moremo ne omeniti zgledega obnašanja ameriških gledalcev. Pravijo, da so pretirano navijali za svoje ljubljence. Zdi se nam, da se to dogaja povsod. Ra- je bi poudarili, da je to država, ki po športni miselnosti daleč presega vse ostale.

Zvižganje in kričanje (vendar kvečjemu proti sodnikom) je daleč najbolj markantna oblika nasilja, ki jo v ZDA poznajo na športnih igriščih. Pravo nasilje se izgublja v getih metropol, na stadionih nima učinka, ker ne dobi, kot se temu reče, »kulturnih« korenin. Vse je igra in poraz, iskra, ki ponavadi vžge nasilje (je pa le pretveza), je del te igre. V Italiji je po porazu nogometašev na svetovnem prvenstvu v Londonu s Korejo ostal (še današnji desetletniki znajo, kdo je Pad Do Ik) še sedaj neizbrisan madež. Na olimpijskih igrah je mitična bezbolska reprezentanca ZDA izgubila z Japonsko in zato menda niti ne bodo odslovili trenerja.

Konec koncev so se nam Američani pokazali takšni, kakršni pač so in tega jim res ne moremo zameriti. Da nam še vedno niso preveč všeč pa je seveda drugo vprašanje.

ALEKSANDER KOREN

Med obiskom italijanskega zunanjega ministra v ZDA Pogovori Reagan-Andreotti o razorožitvi o odnosih Zahod-Vzhod in Sredozemlju

LOS ANGELES — Razorožitev, odnosi Vzhod - Zahod, položaj v Sredozemskem morju in na Bližnjem vzhodu, ter Srednja Amerika: to so bila bistvena vprašanja v središču pozornosti na pogovorih italijanskega zunanjega ministra Andreottija z ameriškim predsednikom Reaganom in državnim tajnikom Shultzom, ki so predvčerajšnjim, ob zaključitvi olimpijskih iger, potekali v Los Angelesu.

Na tiskovni konferenci, ki je sledila, je predstavnik Bele hiše Burt pozitivno ocenil italijansko zunanjo politiko in njen prispevek k miru in mednarodni varnosti. Andreotti je pa uvodoma poudaril soglasje v vladni koaliciji glede na zunanjo politiko, kot je dokazalo nedavno politično preverjanje v okviru vlade. Pozitivno je ocenil stališče Amerike, ki je sprejela predlog SZ o pogajanjih o vesoljskih orožjih, ne da bi postavila nikakršen pogoj.

Glede na položaj v Rdečem morju je italijanska vlada sprejela uradno prošnjo Egipta in bo sodelovala v mednarodni akciji za odstranitev min iz morja. Seveda bo moral italijanski parlament razpravljati o obliki sodelovanja, vendar v bistvu gre za vojaško in tehnično sodelovanje v akciji skupne koristi in se ne bo ponovila iskušnja v Libanonu, je naglasil Andreotti. Ni pa pojasnil novinarjem ničesar v zvezi s poslanico libijskega voditelja Gadafigija Reaganu, pozitivno je pa ocenil predlog, da bi o zadevi Sidsrkega zaliva razpravljali mešan libijsko-ameriški pravni odbor, ne pa kak mednarodni forum.

S predstavniki Bele hiše se je Andreotti pogovarjal tudi o perspektivah srečanja zunanjih ministrov EGS s kolegi držav Contadore. Pogovori, ki jih je predlagala Kostarika, bodo potekali v Kostariki konec septembra.

Prav zadnji dan olimpijskih iger v Los Angelesu

V AVTOBUSU TURŠKIH ŠPORTNIKOV ODKRILI NASTAVLJENO BOMBO IN JO ONESPOSOBILI

LOS ANGELES — V enem izmed avtobusov, ki je na letališče prevažal turške športnike, je policija odkrila bombo. To se je zgodilo kmalu po zaključitvi olimpijskih iger v Los Angelesu.

Delegacijo turških športnikov in 3.500 drugih oseb, ki so bili na letališču, je policija takoj oddaljila.

Do sedaj si nihče ni prevzel odgovornosti za atentat.

Policija je pojasnila, da je avtobus, na katerem so našli razstrelivo, prevažal predvsem prtljago športnikov in nekatere funkcionarje olimpijske ekipe iz Turčije. Večina atletov (okrog petdeset) pa se je vozila v avtobusih, ki so bili parkirani v neposredni bližini s tistim, na katerem

je bila bomba. Bombo so atentatorji postavili v bližino levega sprednjega kolesa. Neki policist pa jo je na srečo odkril.

Zgrabil jo je, pretrgal je eno izmed žic, potem pa prešel z bombo v roki približno petdeset metrov, ter jo zagnal daleč od sebe. Bomba ni eksplodirala in policija je takoj poklicala izvedence, da so jo onespособili.

Predvčerajšnji atentat je bil prvi, do katerega je prišlo v zvezi z letošnjimi olimpijskimi igrami. Policija iz Los Angelesa je sicer pred nekaj dnevi aretirala možkega, ki je z avtom, polnim eksploziva, sledil avtobusu atletov, vendar se je izkazalo, da ni nameraval napadati udeležencev olimpijskih iger.

Lakota v Maliju zaradi suše

ABIDJAN — Oblasti afriške države Mali so pozvale mednarodno skupnost, da bi posredovala s pričo suše, ki je prizadela posebno pokrajino Gao in Kayes, ki se nahajata na severnem in na zahodnem delu Malija. Ta problem sta sprožila zunanji minister za mednarodno kooperacijo Aliquene Blondin Beye in član izvršnega komiteja Demokratičnega združenja malijskega ljudstva Bayes Mohamed, ki sta pozvala ambasadorje in predstavnike vsedravnih organizacij, ki delujejo v Bamaku, glavnem mestu Malija, da bi po svojih močeh pomagali prebivalstvu, ki ga je prizadela izredna suša.

Suša je pomorila veliko živine in s tem povzročila prebivalcem Gao in Kayesa veliko gmotno škodo ter jih pahnila v lakoto. Predstavniki Malija so izjavili, da so razne države (med njimi tudi Italija) že nudile svojo pomoč, ki pa še vedno ni zadostna.

Na včerajšnji dan pred štirimi leti

Obletnica prvih stavk v Gdansku

VARŠAVA — Na včerajšnji dan pred štirimi leti se je v Gdansku začel tisti množični stavkovni val, ki se je po postopoma razširil na vsa poljska mesta. Z njim se je neodvisni sindikat uveljavil kot enakovredni sogovornik, da so bile oblasti 31. avgusta leta 1980 primorane z njim podpisati sporazum.

Za Poljake pa je danes to le spomin na tiste evforične dni, ko je marsikdo upal, da je oblast klonila pred ljudskimi in delavskimi zahtevami. Kasnejše obdobje je dokazalo, da se je oblast v tistih dneh zaradi svoje nemoči le potuhnila in da je kasneje s trdo roko vsilila svojo voljo.

Kljub vsemu temu pa so se včeraj Poljaki vseeno spomnili tistih dni poljskega poletja v glavnem med verskimi obredi. Agencije niso namreč navajale večjih množičnih manifestacij. Bržkone je tudi nedavna amnestija pozitivno vplivala, da niso hoteli pristaši razpuščene in prepovedane Solidarnosti izzvati oblasti.

Na sliki (telefoto AP): bivši predsednik sindikata Solidarnost Lech Walesa med verskim obredom ob obletnici stavk v Gdansku.

Sto kmetov pobitih v perujskih Andih

LIMA — V Peruju si nepretrgoma sledijo krvava obračunavanja med vladnimi oboroženimi silami in gverilci maoističnega gibanja »Sendero luminoso« (»Svetla steza«). V prvih dneh tega tedna so našli trupla kakih 100 kmetov v pokrajinah Cangallo, Victor Fajardo in Huancavelica, se pravi v Andih osrednjega Peruja, kjer je gverilsko gibanje posebno razširjeno.

Vest o najnovejših umorih je objavil perujski notranji minister Luis Petrovich Roca. Med drugim je povedal, da je med žrtvami tudi 15 otrok, starih od 10 do 12 let. Pobili so jih s puškami in jim nato prerezali vrat. Minister je pripisal odgovornost za morije gverilcem.

Računajo, da je v Andih osrednjega Peruja bilo v zadnjih letih pobitih okrog 6 tisoč ljudi. Številni krajevni časopisi pišejo, da so za morije v dolbršni meri odgovorne tudi vladne sile, ki izvajajo obsežne čistke, še zlasti odkar so na tistem področju pred dvema letoma uvedli obsedno stanje. Sicer pa so na kršenje človeških pravih v tej južnoameriški državi opozorile že številne verodostojne organizacije in ustanove, med katerimi Amnesty International, Mednarodni Rdeči križ, komisija OZN za človeške pravice, perujska škofovska konferenca in perujske opozicijske stranke.

Uvoz tujih avtomobilov v Jugoslavijo do junija

LJUBLJANA — V prvih šestih mesecih tega leta so Jugoslavlani kupili 2.870 avtomobilov iz desetih evropskih avtomobilskih tovarn. S carino in davki so domači kupci razne proračune napolnili s 3,154 milijarde dinarjev.

Že vrsto let jugoslovanski zastopniki tujih proizvajalcev dobivajo letno dovoljenje za uvoz 15.000 avtomobilov. To naj bi bila količina, ki domače avtomobilske industrije ne bi ogrozila, jih je pa država še dodatno zaščitila z 90-odst. dajatvami (carina, davki) na tovarniško ceno ter s posebnim zakonom. Uvoznik mora za vsako vozilo z motorjem do 1600 kubikov vvoziti blago v vrednosti 100 odst. vrednosti vozila, za več-

je avtomobile pa mota biti ta odstotek pokritja z izvozom kar 150.

Takšen izvoz seveda ni enostaven, zato prodaja v konsignacijah ne teče gladko. Res pa je, da se nekateri uvozniki, oziroma zastopniki vseeno dobro znajdejo. Rdeča zastava tako uvaža Fiatove avtomobile (v polletju so uvozili 618 vozil, od tega polovico fiatov uno). Drugi uspešni uvoznik (izvoznik) je Tehnunion, ki zastopa BMW in je v šestih mesecih prodal 800 avtomobilov. Izvoz v vrednosti 21 milijonov mark bodo, kot načrtujejo, čez leto ali dve podvojili. Večje težave pa ima Fordov zastopnik, ki mu izvoz nikakor ne steče in je zato prodal le 170 fordov (lani, recimo, 254). (dd)

Nedopusten izziv nacionalistične Kitajske

Zračni gusarji postali heroji

TAIPEI (Tajvan) — Oblasti nacionalistične Kitajske so kot heroje dočakale šest državljanov LR Kitajske, ki so maja lani preusmerili domače potniško letalo v Južno Korejo. Oblasti v Seulu so zračne gusarje obsodile na različne zaporne kazni od štirih do šestih let. Predvčerajšnjim pa so jih izgnali iz države ob priliki amnestije.

Na Tajvanu je zračne gusarje dočakal premier nacionalistične Kitajske Yu Kuo-Hua, včeraj pa jih je sprejel predsednik republike Chiang Ching-Kuo. Povsod so jim izkazali najvišje časti kot pravim »narodnim herojem«, ki so se upli »komunistični diktaturi«.

Peking je seveda najostreje protestiral, saj je zahteval izročitev svojih zračnih gusarjev. S sedanjo dobrodošlico pa je Tajvan praktično naščuval še druge, da ponovijo podvig šesterice.

Na sliki (telefoto AP): novopečeni »narodni heroji«.

Nastop rezijanskih citiravcev

Kot se spodobi za vsako rezijansko prireditev so tudi nedeljski praznik emigrantov, ki ga je KD Rozajanski dum priredilo v Kulturnem domu na Ravanci, sklenili s tipičnimi rezijanskimi plesi in glasbo (Foto G. Vesel)

Kljub izboljšanju še luknje v ponudbi Škocjanskih jam

SEŽANA — Škocjanske jame je v minulih letih obiskalo okrog 60 tisoč radovednežev na leto. Letos pa so se »lastniki« jam (po novem Top Portorož) potrudili in z večjo propagando doslej uspeli obisk povečati za 30 odstotkov. Že prihodnje leto naj bi se obisk še povečal, saj nameravajo z naložbami olajšati izstop iz jam (zgradili naj bi posebno vzpenjačo), pa tudi drugače ta prostor urediti tako, da bo bolj privlačen.

Milijonske naložbe bodo nedvomno pomagale popestriti turistične ponudbe v Matavunu, res pa je tudi, da bi tudi brez milijonov lahko izboljšali ponudbo. Pustimo v nemar slabo urejeno parkirišče, za katerega so spet potrebni milijoni. Toda ali so milijoni potrebni za namestitve nekaj opozorilnih tabel za zamudnike skupin, ki se od male informativne pisarne, kjer kupijo vstopnice za v jamo, napotijo do 15 minut oddaljenega globočaka, kjer je vhod v jamo? Ali res ni mogoče odpreti zaprtega kioska in kontejnerja, v katerih bi lahko prodajali spominske pa še kakšen sendvič, hladne napitke za tiste, ki vroči in zasopli prisopihajo iz jam? Ali res ne morejo turistu ponuditi kaj več kot vrdiča in male gostilne, pa tistih nekaj izrezljanih krožnikov in štor-

kelj, ki jih ponuja občasni prodajalec »suvenerjev«.

Za popestritev ponudbe, za dobrodošlico gostom niso potrebni samo milijoni. Tudi drobne malenkosti, na katere sedaj »lastniki« jam pozabljajo so pomembne. Brez njih bodo obiskovalci jam odhajali iz Matavuna navdušeni nad podzemnim svetom, ki ga je oblikovala narava, razočarani pa nad nadzemnim svetom, ki ga oblikujejo upravljalci jam.

DUŠAN GRČA

Čipkarska razstava v Idriji

IDRIJA — Čipkarska šola v Idriji z oddelki v Spodnji Idriji, Cerknem in Črnem vrhu je v sodelovanju z mestnim muzejem v Idriji organizirala v galeriji »Idrija« razstavo o razvoju čipkarstva na Idrijskem in izdelkov mladih čipkaric, ki uspešno nadaljujejo tradicijo idrijskih klekljaric. Razstava bo odprta do konca avgusta. S svojimi čipkarskimi izdelki, ki so jih izdelale v lanskem šolskem letu, so mlade čipkarice pritegnile pozornost številnih obiskovalcev, med njimi je tudi mnogo turistov, ki so si razstavo ogledali, saj jih na razstavo vabi lepo oblikovan plakat.

SILVO KOVAČ

Turisti sami izbirali ribje specialitete pred kuho Izredno uspela »ribja tržnica« popestrila ponudbo Bernardina

PORTOROŽ — Turistično naselje Bernardin menda od samega odprtja pred osmimi leti ni doživel tako prijetnega vzdušja in utripa, kot ga je pred sinočnjim ob posebej pripravljene večeru — ribji tržnici. Ribiška barka je namreč zvečer pripeljala v bernardinsko pristanišče kakih 200 kilogramov kvalitetnih belih svežih rib. Kakih dva tisoč turistov pa je lahko izbiralo iz ribiških »kaset« (zabojev) tisto, kar jim je najbolj dišalo — ribona, lista, orado, ciplja, škombra, grdobino... takoj zatem so jim gostinci — kuharji z Bernardina ribe stehali in ribe spekli na že pripravljениh žarih.

Pogled na Bernardin je bil zanimiv in kar nenavaden, saj se je od vsepovsod kadilo, tako da je kar vabilo k dišečim kotlom. Kuhali so brodet, škampe in školjke v buzari in celo bograč so ponudili, na žaru so spekli tudi večje škampe. Opolnoči, ko je prenehala glasba (za vzdušje so izmenoma skrbeli trije ansambli), so ugotovili, da jim je ostalo le še nekaj kilogramov rib, da so jih

torej prodali toliko, kot jih sicer ponavadi v celem mesecu (v izvenpazniški ponudbi). Bilo si je le treba izmisliti pravi dogodek.

Dodati je seveda treba, da je bilo to prvi večer ribje tržnice in da bodo do prihodnje sobote za Portoroško noč pripravili še en tak večer, na katerem naj bi odpravili vse pred sinočnje pomanjkljivosti in dodali tu-

di nekaj zabavnih iger s tekmovanji v bernardinskem pristanišču. Prihodnje leto bo ribja tržnica na sporedu vsaj enkrat tedensko. Zdaj obljublja, bernardinski turistični delavci, že letos pa bodo lahko izračunali, koliko denarja so doslej izgubljali, ker je Bernardin do te sezone tako rekoč spal.

BORIS ŠULIGOJ

Priprave za sežanski občinski praznik

V sežanski občini bodo letos občinski praznik (28. avgust) praznovali s številnimi delovnimi zmagami, praznovanja pa bodo potekala kar teden dni. Začela se bodo 24. avgusta ko si bodo gostje in domačini ogledali novo polnilnico plina tozda INA Trgovina s plinom na Kozini, Krasmetal (delovna organizacija SIP Šempeter) pa bo predstavila delovna kmetijskih strojev, ki jih proizvajajo v Sežani.

Slavnostna seja občinske skupščine bo v soboto, 25. avgusta. Na seji bodo podelili letošnja občinska priznanja, poseben poudarek pa bodo dali tudi 40-letnici prvih zasedanj narodnoosvobodilnih skupščin za okraje Bazovica, Brkini in Komen. Na ta dan bodo položili tudi temeljni kamen za novo proizvodno tovarno Krasmetal v Sežani.

Naslednji dan, v nedeljo, torej se bo zvrstila vrsta športnih tekmovanj, otvorili pa bodo tudi prenovljeno restavracijo Adria v Senožečah, ter prenovljen kulturni dom v Lokvi. Dan kasneje bodo v Sežani otvorili razstavo del Avgusta Černigoja, ki bo svoja dela razstavljala v Mali galeriji. V torek, 28. avgusta, se pravi na dan občinskega praznika pa bodo otvorili nove proizvodne prostore delovne organizacije Astra - steklarna Hrpelje. Ob slednji, v tem letu gospodarski pridobitvi občine, pa se za petek, 31. avgusta obeta otvoritev še ene pomembne pridobitve. V prenovljeni zgodovinski stavbi v Polajevnem stolpu bodo odprli prodajalno uspešnih izdelkov kamniškega Utoka.

DUŠAN GRČA

Sodelovanje med F-JK in Koroško

CELOVEC — V okviru dneva Furlanije - Julijske krajine na tridesetem celovškem sejmu, ki je posvečen lesni industriji, se je v ponedeljek delegacija naše dežele sestala s predsednikom Koroške Leopoldom Wagnerjem. F-JK so zastopali deželni odbornik za trgovino Renato Bertoli, vladni komisar Marrosu, predsednik deželne zveze trgovinskih zbornic Lupieri, predsednik tržaške trgovinske zbornice Tombesi in predsednik pristaniške ustanove Zanetti.

V središču pogovorov, ki so potekali v prijateljskem in sproščenem vzdušju, so bila vprašanja skupnega in-

teresa in v prvi vrsti medsebojno sodelovanje in trgovinska izmenjava s posebnim poudarkom, seveda, na lesni industriji.

Delegaciji sta nato obravnavali vprašanja povezana s turizmom in tudi možnost skupne kandidature Furlanije - Julijske krajine, Koroške in Slovenije za prireditev zimskih olimpijskih iger leta 1992. Wagner je za pobudo pokazal veliko zanimanje, so kasneje poudarili na tiskovni konferenci, ki so jo sklicali v standu naše dežele, in je zagotovil, da bo kljub težkim finančnim problemom, preveril vse možnosti skupne prireditve.

Prizadevanja za mir v območju Alpe-Jadran

LJUBLJANA — Preteklo soboto so se v slovenskem glavnem mestu sestali predstavniki odborov za mir iz Avstrije, Furlanije - Julijske krajine in Slovenije, prisilna pa je bila tudi delegacija iz Švice. Srečanje se je navezalo na Tretjo evropsko konvencijo za jedrsko razorožitev, ki je bila pred kratkim v Perugii. Na njej je pravzaprav padel predlog, naj bi poživili gibanje za mir v okviru Delovne skupnosti Alpe - Jadran.

Udeleženci ljubljanskega srečanja so izrazili podporo tako imenovanemu »Beljaškemu predlogu« za demilitarizacijo področja okrog Avstrije, postavili pa so tudi predlog, naj bi celotno območje Alpe - Ja-

dran postalo brezjedrsko. Podčrtali so nadalje potrebo, da se čimprej odstranijo vse zgodovinske pregrade, ki ovirajo razumevanje med narodi na tem področju.

Na sobotnem srečanju so se domeni, da bodo od 1. do 4. novembra letos priredili v Kranjski gori »dialog za mir«, na katerega bodo povabili tudi pacifiste iz Nemčije in Madžarske. Na njem nameravajo odprto spregovoriti o različnih pogledih, ki so se pojavili glede bodočega razvoja mirovnega gibanja, katerega končni cilj pa bi vsekakor morala biti popolna evropska in svetovna razorožitev v smislu poziva END (European Nuclear Disarmament).

Istrski kamen za beneške palače

PAZIN — Kot je znano se beneške palače zgrajene na majavih tleh, na temeljih iz prepletenih brun ali oprte na lesene kole, počasi pogrezajo v laguno. Večji del zgodovinskih in kulturnih spomenikov je v veliki nevarnosti. Veliko let izvedenci iz vsega sveta razpravljajo, kaj bi se dalo storiti. Kaže, da so sedaj našli pravo rešitev.

Istrsko podjetje »Kamen« iz Pazina, eno izmed največjih podjetij v Jugoslaviji, ki izvažajo kamen, je namreč v teh dneh sklenilo pogodbo s svojim družabnikom v poslovnih zadevah iz Chioggie. S to pogodbo se »Kamen« obvezuje, da bo do konca tega leta izročil 800 kubičnih metrov istrskega belega kamna. S tem kamnom naj bi rešili legendarno mesto Benetke, ki ga je zob časa že močno načel.

Tudi v preteklosti je kamnolom v bližini Poreča posredoval Benetkam več sto ton kamna. S tem naj bi zaprli beneško laguno z nasipi in postavili razne jezove.

Pred kratkim so tudi z istrskim kamnom, imenovanim »kirmenj« s katerim so v preteklosti postavili spomenike in palače v Benetkah, obnovili in popravili nekatere palače (na sliki). Akcija »Rešimo Benetke« pa se nadaljuje, saj se nihče ne more sprizniti z dejstvom, da bi tako mesto, kjer je dejansko že vsaka hiša zgodovinska znamenitost, izginilo v morje.

E. O.

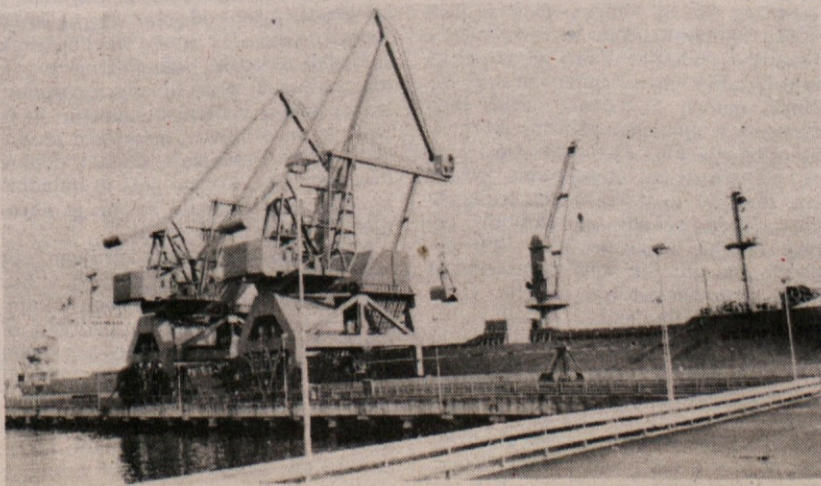
V Koprju presegli načrtovani tovor

KOPER — Koprška luka uspešno uresničuje svoje načrte za delo v luki in kljub veliki vročini v teh dneh delo teče nemoteno. Delavci te delovne organizacije so v prejšnjem mesecu pretovorili 211.126 ton raznega blaga (brez nafte), kar je za 8.626 ton več od planiranega. V prvih sedmih mesecih pa je bilo v Luki Koper pretovorjeno milijon 430.217 ton več od planiranega pretovora v tem obdobju.

V prvih sedmih mesecih so največ pretovorili v tozdu Sipki tovari (745 tisoč ton).

ZORAN VLAJIČ

Na sliki (Foto Z.V.): Pretovor razsutega tovora na novozgrajenem terminalu v Luki Koper.

Poletna dejavnost postojnske SZDL

POSTOJNA — Občinska konferenca SZDL v Postojni je do sedaj uspešno izvedla svoj program prireditev in proslav. Tako je bila ob dnevu borca osrednja občinska proslava v Stranah, kjer so odkrili spominsko obeležje ob ustanovitvi komande Senožec v Postojna.

S tem pa še ni konec dejavnosti postojnske SZDL. V Smihelu bodo 26. avgusta odkrili spominsko obeležje kurirski postaji P-4/A in ustanovitvi prve organizacije VOS za Pivško okrožje. Ob 30-letnici radioamaterske dejavnosti v Jugoslaviji bo od 24. do 26. avgusta v okolici Studenega tekmovanje radioamaterjev.

Občinska proslava ob kulturnem prazniku Miroslava Vilharja bo 8. septembra na Juriščah, kjer bodo otvorili nov kulturni dom. Skupščina kulturne skupnosti o podelila tudi priznanja in nagrade za večletno delovanje in pomembne dosežke na področju kulturne dejavnosti v občini. Ob 40-letnici ene večjih akcij prenosa ranjencev iz bolnišnice Franja in Pavla preko Mačkova ca do Starega trga, od koder so jih prepeljali v Bari, bo 23. septembra organiziran pohod mladincev po tej poti.

B. V.

Jutri polaganje vencev in spominska svečanost v Cerovljah

Pred štiridesetimi leti nacisti zažgali štiri vasi devinsko-nabrežinske občine

Letos je leto pomembnih obletnic. Med temi se bomo jutri, 16. t.m., s posebnimi svečanostmi spomnili 40. obletnice požiga štirih vasi v občini Devin - Nabrežina in sicer Mavhinj, Cerovelj, Vižovelj in Medje vasi. Devinsko - nabrežinska občinska uprava je že pripravila program uradnih svečanosti, v Cerovljah pa bo tega dne tudi slavnostna seja občinskega sveta. Tudi druge organizacije in stranke se bodo spomnile tega dogodka s posebnimi svečanostmi, prav pa bi bilo, da bi se z njegovo zgodovino ob tej priložnosti še podrobneje seznanila mladina, ki mora vedeti, kakšne grozote prinaša vojna in kakšen del je dalo v zadnji vojni prav slovensko prebivalstvo tega področja v boju proti nacizmu in fašizmu.

Nekaj podatkov o tem, zakaj je prišlo do požiga teh vasi. Dejavnost partizanskih enot je bila tedaj na tem področju že zelo močna. Diverzantske akcije so si sledile tako na progih med Sestljanom in Devinom, ki je bila del glavne prometne žile za prevoz nemškega vojaštva, municije in hrane med Postojno - Trstom - Trzinom in Nemčijo, ter notranjostjo Italije. Tod so na žalost vozili tudi vlaki naše ljudi v razna koncentracijska taborišča, od koder se jih veliko ni vrnilo. Partizani pa so v tistem ča-

su porušili tudi objekte električne napeljave visoke napetosti.

Vse to je nacifašiste tako razkačilo, da so se sklenili maščevati. 16. avgusta so njihove čete (med njimi so bili tudi člani domobranske postojanke v Vižovljah) ob 4.30 obkrožili vse štiri vasi, ki so tedaj šteje približno četrtino prebivalstva, saj so bili moški ali mobilizirani, po zapori, internacijah, ali v partizanih, doma so bili le otroci, ženske in starejši moški. V 20 minutah so morali zapustiti svoje domove, odnesli so le najnujnejše, potem pa so začeli nacifašisti svoj zločinski posel. V hiše so zlili vneljivo snov in zažgali. Tisti čas so Mavhinje šteje 52 hiš, cele so ostale le šola, župnišče in cerkev. Enako so se znesli nad Cerovljami in Medjo vasjo, nekoliko so prizanegli le Vižovljam.

Grozote tistega strašnega šestnajstega avgusta je Irena iz Vižovelj doživela kot devetletno dekle. Ko smo jo vprašali, da bi nam kaj povedala, so ji stekle solze po licih, čeprav je minilo toliko let.

»Zgodaj zjutraj — je začela pripovedovati — so vojaki pridržali v vas in začeli groziti, da bodo vas popolnoma zažgali, ker so prejšnjo noč partizani kljub svarilom minirali železnico. Mama je v strahu pritekla v otroško sobo, stisnila v naročje enoletnega brata, drugi brat in jaz pa sva ji sledila ne vedoč, kaj bo iz nas.

V ponočni srajčki in bosih nog sem stekla v hlev, ker sem zaslislala obupano kvakanje svojih malih rač, ki so se jih vojaki polotili s sekuro. Neusmiljeni mož me je porinil ob stran in me siloma spodil k mami,

ki me je obupano iskala po hiši.

Nenadoma so se iz hleva dvignili visoki plameni, krave so mukale in skušale zbežati iz ognjene ječe, a zaman. Čeprav je mama prosila vojake usmiljenja, ji niso dovolili, da bi rešila živino. Nono je medtem rešil kravo Bruno, ki so jo kasneje Nemci odpeljali. Ostali smo tako pravi reveži, imeli nismo ničesar več, le trdno voljo, da bi se osvobodili in zaživel v miru.

Dolga vrsta vozov se je vila po poti mimo Cerovelj do Sestljana, kjer so se vsi brezdomci zbrali na dvorišču žendarmrije v upanju, da jih ne bodo odpeljali v daljno Nemčijo. Naša družina je imela srečo, saj so se nas znanci usmilili in nas povabili, naj se nastanimo na njihovem domu.

Po enem letu in pol smo se vrnili v rodno vas, kjer je stala še samo cerkev, župnišče in nekaj hiš. Nikoli ne bom pozabila, kako sem začela jokati, ko sem zagledala namesto hiše le kupe ruševin in požganih tramov. Le hlev se je še držal pokonci, čeprav je bil načet od ognja. Šele ko sem zagledala prizorišče tragedije, sem se zavedela, kaj se je pravzaprav zgodilo, saj so se mi do takrat zdele vse skupaj le mučne sanje.

Program jutrišnjih svečanosti

Spominska svečanost ob 40-letnici požiga štirih vasi devinsko - nabrežinske občine se bo odvijala po naslednjem programu: najprej bo polaganje vencev, in sicer ob 9.30 pred spomenikom v Nabrežini, ob 10. uri v Medji vasi, ob 10.20 v Vižovljah, ob 10.30 v Mavhinjah in ob 10.41 v Cerovljah. Ob 11. uri bo v osnovni šoli Miroslav Vilhar v Cerovljah slavnostna seja devinsko - nabrežinskega občinskega sveta, na katero so seveda vabljeni vsi občani. Spominski govor bo imel zgodovinar Milan Pahor, v imenu krajevne sekcije VZPI - ANPI pa bo spregovoril Alojz Marković.

Čez teden dni

»Trieste Estate '84«

Umetnostna galerija Tribbio prireja letos že četrto zaporedoma manifestacijo »Trieste Estate 1984« — umetnost, glasba, proza in poezija na Starem trgu (Piazza Vecchia). Pri izpeljavi te popularne manifestacije na značilnem trgu pri starem rimskem amfiteatru sodelujejo še tržaška letoviščarska ustanova, občina in župnija Marije Device rožnega venca, finančno pa sta pobudo podprla Cassa di Risparmio in Lloyd Adriatico di Assicurazioni.

Program predvideva dne 21. avgusta ob 20.30 nastop dua oboa - klavir Marina Debianchi in Maria Costantino, teden kasneje ob isti uri pa predvajanje filmov, ki so jih posneli Maja Monico, Graziella Petracco, Giorgio Vetta in Aljoša Žerjal.

V cerkvi na Starem trgu pa bo dne 31. avgusta koncert za orgle, oboo in petje, 11. septembra pa bo nastop skupine »Gruppo di camera F. Candonio«.

Rajonski sveti

Rajonski svet za Skedenj in Čarbo lo se bo sestel v soboto ob 9. uri v prvem sklicanju in v nedeljo ob 20. v drugem. Na dnevnem redu so številna upravska vprašanja, med njimi vprašanje refekcije v vrtcih, razširitev Ulice Praga in popravilo pločnika v Ul. Soncini.

Za ljubitelje likovne umetnosti

Ljubitelji likovne umetnosti imajo te dni na voljo več zanimivih razstav, ki so vredne ogleda. V občinski palači razstavlja Goričan Andrej Kosič svoje akvarele (slika zgoraj), v palači Costanzi in v centru Barbacan pa bosta še do 26. t.m. odprti razstavi beloruskih in litvanskih umetnikov (spodaj)

Z gostovanjem folklorne skupine iz Pulja danes zaključek letošnjega »Tabora 84«

Tudi v Boljuncu bodo danes zaključili poletni partizanski praznik

Danes popoldne se na dvorišču Prosvetnega doma na Opčinah zaključuje letošnji »Tabor 84«, ki se je začel predtekni tork z otvoritvijo 8. bienala umetnikov - amaterjev, nadaljeval v soboto s predstavo »Mladi tabor starih — Beseda 84« in v nedeljo z odprtjem kioskov na prostem, koncertom pihalnega orkestra od Korošcev, za zabavo pa je poskrbel ansambel Lojzeta Furlana. V ponedeljek zvečer so predvajali, prav tako v prosvetnem domu, slovenski mladinski film »Sreča na vrhcu«, ki si ga je ogledalo kar lepo število domačinov, zvečer pa so na prostem skrbeli za ples in zabavo člani ansambla The Lords. Sinoči ob 20.30 so v dvorani predvajali filme Sergija Verča, na dvorišču pa je ponovno igral ansambel Lojzeta Furlana. Vsekakor bi bila udeležba večja, da je bilo tudi vreme bolj ustaljeno.

Danes je zaključni dan tega praznika, v katerega so domači kulturni delavci vložili veliko truda in dela. Ob 15. uri bodo odprli kioske, obiskovalci si bodo lahko ogledali še razstavo umetnikov - amaterjev, ob 18. uri pa bo nastopila folklorna skupina KUD Uljanik iz Pulja. Če bo vreme naklonjeno — in to iz srca

želimo pridnim organizatorjem, bo zvečer še ples in zabava ob zvokih ansambla The Lords.

Tudi v Boljuncu se bo danes zaključil četrti poletni partizanski praznik, ki se je uspešno začel v nedeljo, nadaljeval v ponedeljek s prost zabavo in plesom, za kar so po-

skrbeli »Veseli godci« iz Boljunca. Danes popoldne pa bo pravtako na trgu — Gorici nadaljevanje družabne prireditve, če bo seveda vreme organizatorjem naklonjeno.

Na sliki: nedeljski nastop pihalnega orkestra od Korošcev na openškem Taboru.

Gradivo za Krajevni leksikon Slovencev v Italiji

Kako so se Gropajci v prejšnjem stoletju uprli občinskemu načrtu za pogozdovanje vaških pašnikov

Gropada

Gropada, v Gropádi, gropájski, Gropáji, ital. Gropáda, 1971: 271 preb., 1978: 261 preb. Nadmorska višina 397 m. Pretežno gručasto naselje na severnem visokem robu bazovsko-nabrežinskega podolja. Sem vodi pokrajinska cesta iz Padrič, od tod pa se nadaljuje krajevna cesta preko dvolastniškega prehoda. Bližnje vzpetine so: na jugovzhodu Gaja (434 m) na severu mejni Goli vrh (476 m) in na severozahodu Kočerič (426 m). Vrtače in doli so Velika dolina, Dolina na Golem vrhu, Druga dolina in Bižovka. Pod Gajo sta dve jami.

Obdelovalni svet tvorijo ledine: Velika njiva, Draga njiva in Tentjaneve njive. Na njih uspevajo danes povrtnine in krompir, medtem ko je bilo pred zadnjo vojno tu razširjeno pridelovanje ječmena, ajde, zelja in repe. Opuščene njive se delno

uporabljajo za travnike, delno so že zaraščene. Vzreja goveda, ki je v prejšnjem stoletju nadomestila ovčerejo, je v tem času močno nazadovala. Leta 1978 je bilo v kraju le 69 glav goveje živine. Pašniki so bili zlasti na pobočju Golega vrha (Ogradica, Škofove ograde, Kočir itd.). Gnoj se deloma prodaja. Le ob hišah je nekaj sadnega drevja. Vinograde je pred prvo vojno uničila trtna uš in se kasneje niso več obnovili. Domačini grozdje kupujejo in ga v vinskih kleteh predelujejo v vino. Gozd se večidel širi ob državni meji na revirjih Mariz, Boršt, Pri češenjci, Zebčevke, Mazarce, Perinovke, Mašune, Ovcjak, Srnije, Škrlonce, Baratove in onstran državne meje Jelečine: v njem prevladujejo črni bor, hrast, gaber, jesen in lipa. Ker je bil v posesti države in so imeli krajani od gozda užitek, so ga redno čistili, nakar so si drva razdelili »na tombole«, ker je bil les različne kakovosti. Od divjih živali

so v okolici prisotni zajci, fazani, ob državni meji pa zlasti srne, ker jih tam nihče ne preganja. Sicer pa so se vaščani v prejšnjem stoletju uprli poskusu občine, da pogozdi pašnike, ki so bili v skupni lasti vaške skupnosti, kot je to storila v bazovskih borštih. Tako so Gropajci zrušili table, ki so napovedovale občinski namen in morali zaradi tega obsedeti v mestnem zaporu. A gmajne vendarje niso pogozdili. Odslej so se potegovali za neposredno posest teh zemljišč in v ta namen tožili občino. Toda pravdo so izgubili, čeprav so se z občino leta 1930 pogodili, da jim bo dolg odpuščen, če bodo sami speljali do naselja vodovod in razširili cesto.

Vodovod so v Gropado tako speljali leta 1933. Dotlej so vodo črpali iz vodnjakov, ki jih je hranila kapnica: Ciganka, Na ulici in Bjanko ali Pri cerkvi. Vodo so črpali tudi v bližnji šoli in jo v vrčih nosili domov. Severno in vzhodno od vasi sta bila kala za

napajanje živine. Enega so zasuli, v drugega pa je občina spustila rdeče ribice, da ga čistijo in poživijo. V naselju prevladujejo nadstropne hiše kraškega tipa, novejša hiša domačinov so zlasti južno od starega vaškega jedra, medtem ko imajo na kupljenih parcelah nekateri tudi počitniške prikolice. Zaradi predelovanja gospodarskih poslopij v bivalne namene je ostalo le malo hlevov, nekaj več je vinskih kleti. Precejšnje število domov ima vodnjake, krušne peči in baladurje. Na stari kamniti koloni je ohranjen staroslovenski napis.

Šolsko poslopje je bilo zgrajeno leta 1913. Dotlej so se učenci šolali v Bazovici. Sedanja slovenska šola, v katero zahajajo gropajski in padriški otroci, nosi od 1972 ime po narodnem heroju Karlu Destovniku - Kajuhu. V kraju deluje tudi slov. otroški vrtec. Starinska cerkva sv. Roka. Tu so bife, dve trgovini z jestvinami, trafika. Pravih kmetov je le še nekaj, v ostalem so krajin zaposleni v indu-

strijski con ali v Trstu. Tu deluje izdelovalec vencev.

Gropada je staro naselje. Prvič se omenja leta 1278. Prvotno je vas verjetno pripadala tržaškemu škofu, ki jo je dal nato v fevd goriškim grofom. V 14. stol. je v kraju prebivalo okrog deset družin. Najpogostejši priimki v sedemnajstem stoletju so bili Možina, Gojča in Grgič, v 18. pa so se zgornjim pridružile še družine Kalec, Milkovič in Pečar. Tedaj (1777) sta tu prebivala 102 človeka in vsi so bili kmetje.

Leta 1967 je bilo ustanovljeno športno združenje Gaja za Gropado in Padriče. Domačini so sami postavili vse potrebne objekte. Združenje goji nogomet, balinanje in tenis. Do nastopa fašizma so v naselju delovali Pevsko društvo Skala, od 1885 Pevski zbor Dardruštvo Skala, od 1885 Pevski zbor Dardruštvo Skala, od 1885 Pevska slovenska str. za od 1907 do 1922, čitalnica in Gospodarsko društvo. Med NOB je bila tu javka. Po zadnji vojni so se domačini deloma odseljevali v Avstralijo.

Jelka Gerbec o zakonski zaščiti Slovencev v Italiji

V parlamentu ni še noben zakon tako dolgo čakal na odobritev

V sklopu praznika komunističnega tiska, ki se tokrat odvija v Sosljanskem zalivu v priredbi devinsko-nabrežinske sekcije KPI, je v ponedeljek zvečer senatorka Jelka Gerbec spregovorila o parlamentarnih posegih glede sprejetja zakona o globalni zaščiti slovenske manjšine v Italiji. Predavateljico je predstavil načelnik svetovalske skupine v devinsko-nabrežinskem občinskem svetu Ivo Širca, potem pa je v imenu občinske sekcije KPI povedal nekaj misli o tem vprašanju Giorgio Depangher, ki je med drugim poudaril, da ne gre pri reševanju vprašanja globalne zaščite Slovencev v Italiji za izključno njihovo vprašanje, temveč za vprašanje, ki zadeva vso napredno javnost v Italiji, predvsem pa na našem področju, kjer je treba ustvariti, če dejal, resnično dobre pogoje za mirno in prijateljsko sožitje, za medsebojno spoznavanje na področju kulture kot tudi na področju zahtev, ki jih vsebujejo predloženi zakonski osnutki in ki niti v najmanjši meri ne kratico pravic italijanskega prebivalstva, kot hoče to dokazati, je dejal, tukajšnja desnica.

Senatorka Jelka Gerbec je v svojem posegu obrazložila dolgo in težko borbo naprednih političnih strank za doseg globalnega zaščitnega zakona, ki se je začela, kot je dejala, konkretno leta 1970 z vložitvijo zakonskih osnutkov o tem vprašanju s strani KPI, PSI in Slovenske skupnosti. Prav gotovo, je dejala, so ti osnutki tisti, ki leže najdalj časa v parlamentu. Vrstile so se vlade, zamenjavali so se predsedniki vlada, ki so vsi nekaj obljubili, toda vsa zadeva je ostala nerešena. Dosegli smo končno toliko, je dejala, da ni bilo to vprašanje vključeno v razpravo o jezikovnih pravicah drugih manjšin v Italiji, ker smo v parlamentu poudarili, da gre za slovensko manjšino, ki živi v treh pokrajinah vzdolž italijansko-jugoslovanske meje ter da njene pravice vključene v mednarodnih dogovorih.

13. septembra se bo v posebni senatni komisiji začela razprava o teh zakonskih osnutkih. »Osebo bi bila bolj zadovoljna«, je dejala Gerbec, »če bi medtem vlada ne predložila svojega osnutka, ker je bil tisti, ki naj bi ga bil predložil minister Romita, za Slovence še bolj restriktiven od onega, ki so ga predložili

Pevka Liza Pilgrim na prazniku KPI v Sosljanskem zalivu

V okviru Festivala komunističnega tiska bo v Sosljanskem zalivu v prostorih bivše »Caravelle« nastopila noč ob 20. uri pevka Liza Pilgrim ob spremljavi orkestra »The zaza band«. Od 21.30 dalje ples z ansamblom »A-kordi«. Kioske bodo odprli ob 11. uri. Jutri bo ob 19. uri okrogla miza o vprašanju mirovnihih gibanj in odborov za mir, ob 21. uri pa koncert ansambla »Prizma«.

V naši deželi ima turizem vrsto možnosti za razvoj

Turistična sezona je na vrhuncu, kdor od turizma živi, pa že dela obračune, ki so sicer delni, vendar pomembni.

Tudi v Italiji se je število turistov znižalo, predvsem je manj domačih gostov, nekaj več kot lani pa je gostov iz tujine.

No, kako pa se v tem splošnem okviru piše naši deželi?

Deželni odbornik za turizem Brancati je dejal, da prvi obračuni niso negativni. Več turistov je na primer v gorskih letoviščih, določeni padec pa beležijo v obmorskih krajih, čeprav tudi tu položaj ni preveč zaskrbljujoč. V Lignano so od januarja pa do junija letos zabeležili 7 odst. turistov manj kot lani. V Gračevo pa jih je bilo doslej 3 odst. več.

Po besedah odbornika Brancatija pa bo potrebno še marsikaj storiti za boljše turistično valorizacijo dežele FJK. Predvsem bo treba nuditi več uslug. Graditi bo treba in popraviti hotele, saj bi morali biti hoteli opremljeni z bazeni, teniškiimi igrišči itd. V tem smislu je Dežela že sprejela določene ukrepe, ki naj spodbujajo investicije operaterjev. Tudi druge želi Dežela poseči za izboljšanje turističnih uslug. Prav gotovo je zanimiva pobuda, da bi v naši deželi prihodnje leto ne povišali cen.

Sen. Jelka Gerbec z Depangherjem in Širco na festivalu Unità v Sosljanskem zalivu

predstavnik Krščanske demokracije.«

Na vprašanje, kaj bi bilo treba v tem času storiti, da bi prišlo do pravične rešitve tega vprašanja, je bila tov. Gerbecova mnenja, da bi enotna manifestacija v Rimu, v času razprave v senatni komisiji (seveda ne tako številčna kot v Gorici, je dejala) prav gotovo koristna.

So se za vas počitnice že začele, ali pa ste še vedno na delu, smo jo vprašali.

»Pravzaprav bi morala biti že teden dni na počitnicah, a želela sem sodelovati na tem večeru, ker se zavedam važnosti tega vprašanja in ker želim vzpodbuditi vse Slovence k čim večji enotnosti, da uresničimo to, kar smo si pred 40 leti zadali in za kar smo se vsa ta leta borili.«

Zaželeli smo ji prijeten počitek in veliko uspeha pri njenem delu v korist sprejetja zakona, ki bi lahko resnično odgovarjal zahtevam in pravicam vseh Slovencev.

N. L.

Kako delujejo službe na porodniškem in pediatričnem področju?

Deželno odborništvo za zdravstvo je te dni odposlalo vsem krajevnim zdravstvenim enotam formularje za študijo, s pomočjo katere bodo ugotavljali stanje javnih služb na pediatričnem in porodniškem področju. Za načrt je dalo pobudo ministrstvo za zdravstvo, v naši deželi pa ga bo vodil Znanstveni inštitut »Burlo Garofolo« iz Trsta.

V zvezi s porodniško dejavnostjo bolnišnic bo študija ugotavljala značilnosti uporabe ekografov in drugih porodniških instrumentov, število porodov, značilnosti oskrbe za nosečnice in njihove najbolj pogoste bolezni. Na področju oskrbe novorojenčkov pa bo zbirala podatke o profesionalnih likih, ki so običajno zaposleni v porodniški sobi, značilnosti oskrbe v prvih dneh in v prvem letu življenja, obstoj teritorialnih služb, nadzorstva psihomotoričnega razvoja novorojenčka, in podobno. Formularje bodo morale zdravstvene strukture izpolniti do 15. septembra.

Godba »Verdi« na Trgu Unità

Občinska godba na pihala »Giuseppe Verdi« bo drevi ob 20.30 nastopila na koncertu na Trgu Unità. Koncert spada v sklop poletnih nastopov, ki jih prireja Tržaška avtonomna letovišarska in turistična ustanova. Na sporedu bodo skladbe Achermana, Stolza, Abrahama in drugih.

Razbili šipo kinodvorane

Film »Ufficiale e gentiluomo«, ki ga te dni vrtijo v kinodvorani Capitol v Drevoredu D'Annunzio, je toliko zamikal trojico mladih, da so si ga hoteli kar zastopati ogledati. Medtem ko so se poskušali prihitotapiti v dvorano po enih od stranskih vrat, pa je nepoštene mladeniče zasačil paznik, 47-letni Mario Natale. Moški jim je zabranil vhod in jim svetoval naj odidejo. To so mladeniči sprva tudi storili, čez malo časa pa so se vrnili s kamnom v roki, ki ga je eden od njih zalučal v šipo velikega izložbenega okna kinodvorane. Šipa iz kristala je počila in se delno tudi raztreščila.

Lastnik kinodvorane, 64-letni Milano Lorenzi iz Ul. Navali 16/3 je po dogodku poklical policijo. Mladeniči so s kamnom povzročili za 400 tisoč lir škode.

Morska psa pred Barkovljami

V morju pred barkovljansko obalo, med barkovljanskim portičem in kopališčem »Topolini« so včeraj popoldne sicer maloštevilni kopalci opazili dva morska psa, ki sta s svojimi plavutmi izven vode plaval v razdalji približno 15 do 20 metrov od obale. Očividci so takoj obvestili o nevarnosti policijo, ki je prispela na kraj z motornim čolnom, vendar nje iskanje morskih zveri je bilo brezuspešno.

Vest o morskih psih, ki sta se »sprehajala« pred Barkovljami je seveda sprožila dokajšen preplah.

Mnogo Tržačanov je ostalo kar doma

Veliki šmaren v znamenju nestalnega vremena

Glavna neznanka letošnjega velikega šmarna je — ugodnim vremenslovskim napovedim v brk — sonce. Bo zasijalo izza oblakov ali se bo deževno muhasti avgust prevesil proti koncu sezone, ne da bi nas dobrega ogrel? Pobožne želje po sončnih žarkih ostajajo le take in človek ne ve, a i naj vzame s seboj dežnik ali sončnik, pravzaprav niti, kam naj gre.

Prav nič dobrega obetajoče vreme je brzkone prepričalo veliko Tržačanov, da so kovčke in poletno opremo pustili doma, sami pa šli na krajši izlet po Krasu in bližnji okolici. Da danes ne bodo mestne ulice kazale običajnega velikošmarnega videza, smo lahko sklepali včeraj, ko je v mestnem središču, pa tudi v raznih četrtih, kar mrgolelo kupcev. Trgovine, posebno pekarnice in ribarnice, so bile nabito polne, marsikdo pa je izkoristil veliki šmaren za nakupe po nižjih, razprodajnih cenah.

Množičnega »preseljevanja« na plaže res ni bilo, v jutranjih urah pa je bil promet po obalni cesti karšedaj živahen, predvsem v smeri proti mestnemu središču. Šlo je torej za turiste, ki so se odločili za počitnikovanje v Jugoslaviji. Tako so potrdili tudi na mejnih prehodih pri Pesku in Škofijah, kjer je bila nekajkilometrsko kolona vozil, ki so čakala na vhod v sosednjo republiko. Na Pesku pa so zabeležili gost promet predvsem za vhod v Italijo, preko katere se

Vrsta zaprtih trgovin v središču mesta; že pravi simbol velikega šmarna

avstrijski turisti vračajo proti domu. Pri Fernetičih in na drugih mejnih prehodih je bil promet sicer gostejši kot v drugih dneh, vendar povsem tekoč.

Kdor se je odločil za morje, lahko upa na izboljšanje vremena, čeprav so vremenslovci, po »kiksih« v prejšnjih dneh, ko so na široko napovedovali sončne dni, postali skrivnostnejši in se zavili v dvoumno »spremenljivo oblačno bo«. Številni, bolj

pesimistični Tržačani, ki so ostali doma, pa se ne bodo dolgočasili, kajti skoraj po vseh četrtih so poskrbeli za zabavo, da ne govorimo o »ribji šagri« ob Nabrežju, kjer se vsak večer tre množica lačnih in žejnih. Prijetno bo danes tudi na Partizanskem poletnem prazniku v Boljuncu in na Taboru na Opčinah, ob morju pa v Sosljanskem zalivu, kjer se nadaljuje Festival komunističnega tiska devinsko-nabrežinske sekcije KPI.

Najprej ju je premagal spanec nato še prijatelji tuje lastnine

Prijatelji tuje lastnine izrabijo vsako priložnost, da pridejo na lahek način do »zaslužka«. Tako »priložnost« sta jim v noči med ponedeljkom in tokom nudila 44-letni Renato Udoni iz Ul. Petronio 28 in Pier Paolo Brabets iz Ul. Corridoni 6.

Moška sta imela nalogo, da po koncu šagre v parku v Ul. Timignano čez noč nadzorujeta prireditveni prostor in pazita, da ne bi kdo poškodoval kioskov ali stikal po drugih predmetih in živilih. Za to sta si pripravila ležišče, na katerem pa sta nato tudi zaspala.

Ko se je Brabets zbudil, ga je čakalo neprijetno presenečenje. Neda leč od še spečega prijatelja je zagledal njegovo listino, zraven nje pa razmetane osebne dokumente. Zaprepačen je potpal po svoji listnici, a je ni našel. Prav tako ni bilo ne duha ne sluha o milijonu 12 tisoč lirah, ki mu jih je dal Udoni v varstvo predno se je predal počitku.

Zmikavti so bili pri svojem poslu precej spretni, saj so listino Udonija, v kateri je bilo in nato zmanjkalo 30 tisoč lir, potegnili iz žepa hlač, ki jih je bil moški spravljal pod blazino na ležišču, kjer je počival.

Policijski agenti so seveda uvedli preiskavo o kraji.

Pohištvo na ulici

V ponedeljek dopoldne so z rešilcem prepeljali v bolnišnico 35-letnega Giorgia Scheichela. Moški je v trenutku nerazodnosti zmetal na ulico nekaj pohištva in posteljnine skozi okna svojega stanovanja v 5. nadstropju poslopja v Ul. Flavia 10. Scheichel se je že zdravil v Centru za mentalno zdravje pri Domju.

Karabinjerji izsledili tatu v motelu Agip

Nabrežinski karabinjerji so stopili na prste tatiču, ki je kradel v avtomobilih parkiranih na parkirišču pred motelom Agip ob Trbiški cesti. 38-letni argentinski državljan Andrea Enrique Sancez se je včeraj dopoldne »lotil« op'a record nemškega državljanca Horsta Löfflerja. Le-ta ga je pri opravi opazil ter stekel za njim. Argentinec se ga je sicer izognil, ni pa mogel presenetiti karabinjerjev, ki so mu postavili past za plotom in ga kmalu ulovili.

† Za vedno nas je zapustil naš dragi

Emil Čuk

Dan in uro pogreba bomo javili naknadno.

Žalujoči: žena, sinova Milko in Marjan ter drugi sorodniki

Prosek, 15. avgusta 1984

† 13. t.m. je za vedno odšla

Gizela Dovšak vd. Sedmak

Pogreb bo jutri, 16. t.m., ob 17. uri iz domače hiše na kriško pokopališče.

Žalostno vest sporočajo: hči Marta, sinova Miro in Srečo z družinami, sestra Mimi, brat Pepi ter drugo sorodstvo.

Križ, Devinsčina, Zagreb, 15. avgusta 1984

KD Vesna in šD Mladina izrekata globoko sožalje Aleksandru, Nikotu in svojem ob izgubi drage none Gizele Dovšak vd. Sedmak.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi našega dragega

Milka Emilija

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin in ga spremenili na zadnji poti. Posebna zahvala pevskemu zboru Vasilij Mirk, šD Primorje, Gospodarskemu društvu Prosek in sekciji KPI Prosek-Kontovel.

Svojci

Prosek, 15. avgusta 1984

Včeraj je poteklo 7 let, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče in nono

Franc Brundula

Z žalostjo se ga spominjata žena Zora in družina

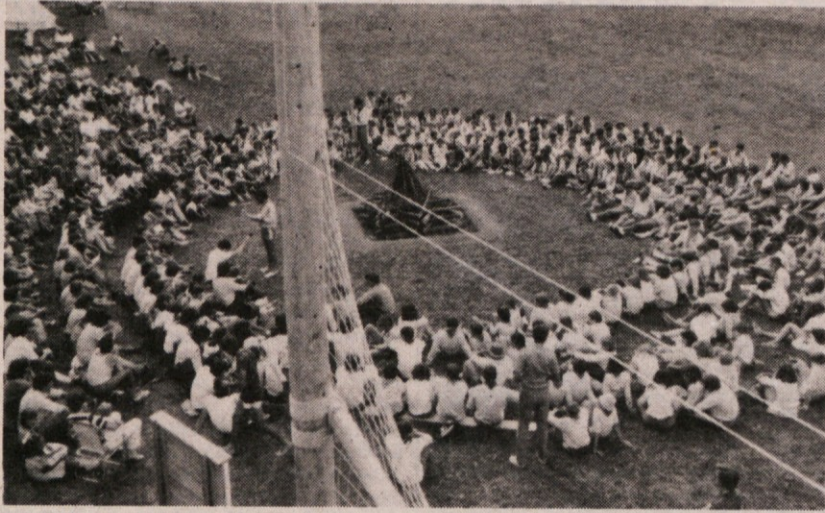
Pogumno zvesti izročilu - geslo 3. Jamboreeja

Čprav je dvotedensko taborjenje slovenskih zamejskih skavtov in skavtinj iz Koroške, Goriške in Tržaške že mimo, v vseh še živi spomin na enkratno doživetje.

Jamboree je Baden-Powellova skovanka, ki bi po naše zvenela nekako kot »marmelada mladih«. To so v bistvu velika mladinska skavtska srečanja, ki jih na svetovni ravni organizirajo vsaka štiri leta — zadnji je bil lani v Kanadi.

Dosedanji slovenski jamboreeji pa so bile slovesnosti, s katerimi so skavti proslavljali kake večje obletnice. Letošnji jamboree, ki je že tretji po vrsti (prej Pinedo 1976 in Log pod Mangartom 1979), se je odvijal v slovenski vasi Gobasnici na Koroškem. Izbira kraja ni naključna, slovenski koroški skavti slavijo letos 25. obletnico ustanovitve svoje organizacije, na drugi strani pa je izredne važnosti pomen, ki ga ima podobna slovenska manifestacija za narodno-politični boj koroških Slovencev. Drugje bi bil jamboree manj učinkovit in ne bi imel smisla, kot je v intervjuju za skupni list jamboreeja povedal načelnik goriških skavtov Mauro Leban.

Z ene strani je taka velika pobuda vlila novega zagona, novega idealizma koroškim skavtom, ki so ob svojih bratih in sestrah iz Trsta in Gorice ponovno začutili, da je skavitizem »dogodivščina«, ki ti oblikuje osebnost, dogodivščina, za katero se mimogrede navdušiš in spoznaš, da se zanjo splača delati. Na drugi strani so se m'adi konkretno zavedeli, da je narodnost vrednota, ki jo je treba gojiti in razvijati, ker je del nas samih. »To je popolnoma v skladu z načeli skavitizma, še posebno zamejskega skavitizma, saj je narodnost ena temeljnih vrednot, ki jih skavitizem predlaga mlademu človeku, je v svojem govoru ob slovenskem tabornem ognju v nedeljo, 22. julija, razložil načelnik tržaškega tabora B Marjan Jevnikar. Skavitizem, narodnost in versko doživljanje sveta so

trije stebri gesla »Pogumno zvesti izročilu«, ki je spremljalo celotno dogajanje tega velikega tabora. »To izročilo, pa naj ne ostane gola tradicija, temveč naj bo to osnova, na kateri gradimo obrnjeni v bodočnost«, in tako je pomen gesla interpretiralo tudi vodstvo tabora v intervjuju za Radio Celovec.

Poleg že omenjenih načelnikov, je bila organizacija tega velikega tabora zaupana še koroškemu načelniku Maksu Domeju, ki je v bistvu nosil največje breme, načelniku tržaškega tabora A Tomažu Simčiču, svoj delež pa je prispevala tudi načelnica potovalnega tabora novincev roverjev in novink popotnic, Eva Fičur. Duhovno vodstvo so sestavljali Marjan Markežič za Goriško, Dušan Jakomin in Žarko Škerlj za Tržaško in Jože Andolšek za Koroško.

Ze otvoritev sama, ki je bila 18. julija zvečer, je ustvarila nekam čarobno ozračje: združeni z roko v roki v nepretrgan krog prijateljstva, ki je sestavljal geslo 3. jamboreeja in pržiganje luči, ki se je prižigala iz roke v roko, tako da se je pričaral svetel venec narejen iz tristo malih sveč. Program, ki se je nato odvijal

skozi vseh 14 dni, je le še podkrepil prijateljske vezi, bratstvo, veselje, da lahko z različnim čutiš isto povezanost idealov. Vsakodnevna izmenjava vodov med pokrajini, dan izražanja, dan zbranosti in skavtska olimpiada, so bile le del skupnega programa. Vsak tabor je še imel svojo notranjo dejavnost, izlete, bivake ali hajke in raide, to so izleti v dvojce ali v skupini s prenočitvijo na prostem. Eden od najbolj mogočnih izletov je bil skupen pohod na Peco. Nad 350 skavtov in skavtinj se je 23. julija v svojih novih skavtskih majčkah in z nahrbtniki na ramenih že navsezgodaj odpravilo po strmi poti nazgor. Med potjo so nekateri obujali legendo o kralju Matjažu, ki naj bi spal pod Peco s svojimi vojščaki. Morda je kdo upal, da ga bo taka množica mladine prebudila?

Skavti in skavtinje so se vrnili domov obogateni ne samo z novimi prijateljskimi vezmi, ampak tudi z novimi informacijami o koroški problematiki. V ta namen je vodstvo organiziralo zanimiv popoldan, ki je bil posvečen narodno-kulturno-politični stvarnosti koroških Slovencev.

Na povabilo so se odzvali predsednik Narodnega sveta Matevž Grilc, za Zvezo slovenskih organizacij Fric Kert, ki je tudi kandidat na Koroški enotni listi, in pa Pavle Zablatnik, dolgoletni vzgojitelj na Slovenski celovški gimnaziji in njen bivši ravnatelj. Mladi so lahko po srečanju na dojemljiv način izvedeli nekaj značilnih podatkov o zgodovini koroških Slovencev, o njihovi kulturno-politični dejavnosti in o stanju slovenskega življenja nasploh. Posebno pereč problem je vidno upadanje narodne zavesti, pritisk germanizacije je vse bolj oster — zadnji primer je poskus referendum zoper dvojezične šole, ki naj bi se izvedel po celi državi, če bi ta poteza uspela, bi bil to hud udarec za koroške Slovence.

V soboto, 28. julija, zvečer je bil na sporedu še zadnji večer. Poleg tržaškega in goriškega, ki sta bila že prej, je koroški nekako bil višek celotnega jamboreeja in obenem tudi njegov zaključek. Koroški so najprej v resnem tonu, nato pa v šalivem ki se je vidno stopnjeval, prikazali tradicije in značilnosti svoje zemlje — npr. obred poroke. Občinstvo so pripravili do tega, da je sodelovalo s petjem. Med številnimi gosti iz Koroške je bila med mladimi tudi po duhu mlada pesnica Milka Hartman, ki je prebrala nekaj svojih pesmi. Za ganljiv konec večera je poskrbel Maks Domej, ki je podal svoje razmišljanje o bratstvu, prijateljstvu in sreči. Mimika deklet v belem ob zadnjih plamenih ognja, ki je spremljala besedo in v ozadju taizejski kanoni, sta ustvarila nepričakovano vzdušje.

V nedeljo, 29. julija, je bila še zadnja slovesnost — po skupni sliki in zadnji skupni sv. maši, je sledilo še zadnje snemanje zastave. 3. ZS jamboree se je tako uradno končal, a v srcih je še odmevala Pesem slovesa: »Mi se bomo srečali, se videli še kdaj, nasvidenje prav vsi vi bratje, nasvidenje še kdaj!« **BRUNA CIANI**

Razstava modernih del odprta do konca meseca

Nadzorništvo za ambientalne, arhitektonske, arheološke, umetnostne in zgodovinske dobrine Furlanije - Julijske krajine je spročilo velikega zanimanja publike sklenilo podaljšati razstavo svojih modernih del in steklenih del iz zbirke Cappellani do 31. avgusta. Razstavo si je moč ogledati v dvorani »F. Franco« na sedežu Nadzorništva, Trg Libertà 7, vsak dan od 9. do 13. in od 16.30 do 19.30. Vstop prost, ob torkih zaprto.

Rock koncert

Prihodnjo soboto bo na Gradu sv. Justa koncert, ki ga prireja glasbeno združenje »Il posto delle fragole«.

Nastopilo bo več ansamblov, ki igrajo glasbo rock in new wave. Predvajali bodo tudi film »Sveta gorà«, ki je žel v prejšnjih letih med mladimi veliko uspeha. Prireditev se bo pričela ob 20.30.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

TPK Sirena priredi 18. in 19. avgusta na zasutem zemljišču v Barkovljah svoj tradicionalni praznik KALAMARADO. Pričetek v soboto ob 16. uri. Ob 18. uri regata veteranov na optimistih. V nedeljo ob 19. uri nastop čarodeja. Na sporedu še bogata loterija. Oba večera bo popestril ansambel Taims.

SKD Tabor Opčine - Prosvetni dom. Nadaljuje se TABOR 1984: danes, 15. avgusta, ob 15. uri odprte kioskov in razstave, ob 18. uri nastop folklorne ansambla KUD ULJANIK PULJ, od 20. ure dalje ples s ansambлом THE LORDS. Vabljeni!

razna obvestila

Zveza borcev Boljuncer sporoča, da se še danes nadaljuje 4. POLETNI PARTIZANSKI PRAZNIK v Boljuncu. Ob priliki Velikega šmarna deluje na Repentabru še jutri, 16. avgusta, kiosk s pijaco in jedajo. Poleg domačega vina je še surov in pečen prsut, ovcji sir in na sam praznik danes, 15. avgusta, domači štrukliji.

malì oglasi

telefon (040) 775-275 — vsak dan od 8. do 13. ure

OSMICO je odprl Ivan Terčon v Mahinjah.

GOSPA s prakso nudi pomoč podnevi in/ali ponoči starejši osebi. Tel. na št. 574-423.

OSMICO je odprl Edi in Praprotu. Toči sortirana bela vina in teran.

PRODRAM FIAT 127/900 cc, letnik november '82, prevoženih 25.000 km. Tel. 040/825-051 v večernih urah.

OSMICO ima Milko Cibic na Proseku. Toči dobro belo in črno vino.

PRODRAM motor moto Morini 250, prevoženih 12.000 km, 1.200.000 lir. Tel. na št. 226-517.

MATEMATIKO IN FIZIKO inštruiram za popravne izpite. Informacije po telefonu (003865) 21972.

ZLATO, zlate kovance kupi ali ugodno zamenja zlatarna Sosti - Narodna ul. 44. Opčine - Trst.

menjalnica

14. 8. 1984

Ameriški dolar	1.770
Kanadski dolar	1.340
Švicarski frank	727
Danska krona	166
Svedska krona	212
Norveška krona	210
Holandski florint	543
Francoski frank	198
Belgijski frank	27,50
Funt šterling	2.320
Irski šterling	1.870
Nemška marka	612
Avstrijski šiling	87
Portugalski eskudo	11
Japonski jen	6
Španska pezeta	10
Avstralski dolar	1.400
Grška dramma	15
Debeli dinar	10
Drobni dinar	10,50

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S. P. A.
TRST - ULICA P. P. 118 - 043 01-448

Učiteljci in narodni borki Olgi Čotarjevi v spomin

V Ljubljani je umrla 22. julija učiteljica Olga Čotarjeva, ki bi prvega septembra dopolnila 84 let. Njeno življenje je bilo precej razgibano, polno težav in gorja, saj je preživela dve vojni, bila trikrat odpuščena iz učiteljske službe in pomagala obnavljati slovensko šolstvo v Trstu pod »zavezniki«, ki se je znašlo vse prejo kot v rožnatih razmerah.

Ob začetku soške fronte, ko je bila evakuirana Gorica z okolico, je morala v begunstvo tudi Čotarjeva družina. Oče je bil v službi pri financih v Gorici, premostiti so ga v Trst. Olga, ki je začela študij na goriškem učiteljskišću je morala nadaljevati v zaposlovalnih tečajih v Trstu, ki so jih vodili goriški profesorji in tako poskrbeli, da dijaki niso zgubili let zaradi vojne. Maturo pa so polagali na ljubljanskem ali mariborskem učiteljskišću pred komisijo goriških profesorjev. Olga je leta 1920 diplomirala v Mariboru. Vrnila se je na Primorsko, da bi vzgajala naše otroke v ljubezni in spoštovanju do materinega jezika.

Prav tedaj so se za primorske Slovence začeli hudi časi. Imperalistična Italija, ki je ob koncu prve svetovne vojne zasedla naše kraje, je že tekoj ob prihodu napovedala svoj program: popolno asimilacijo domačega prebivalstva.

Prva službena mesta učiteljice Olge so bila: Skedenj, Prosek in Divača. Tu je imela prvi incident. Njeni učenci niso bili preveč navdušeni pri pozdravljanju zastave, ki je bilo obvezno. O incidentu je pisal tudi Učiteljski list: »Otroci so se pri pozdravu vedli nespozdobno«. Po ovadbi italijanskega učitelja, da je njevo šolsko delo usmerjeno proti režimu, je bila Olga premeščena najprej v Gorjansko, potem pa v Podkraj nad Ajdovščino.

Med svoje učence je širila mladinski list »Naš rođe«, da bi se otroci poleg italijanskega jezika, ki so se ga morali učiti v šoli, utrjevali tudi v svojem materinskem jeziku, zato so uporabljali pri pouku tudi »Naš rođe« in ga pridno prebirali. Nekega dne jo je presenetil šolski nadzornik, v razred je vstopil nenapovedano prav ko so imeli učenci na klopi to mladinsko revijo. »Vedo, vedo come

studiate italiano«, je dejal in pridno pisal v svoj notes.

Nekaj dni pozneje je prišla v razred italijanska učiteljica in prinesla Olgi dekret o odpustitvi iz učiteljske službe. Komaj je utegnula reči otrokom: »Zbogom otroci, mene več ne bo!« S težkim srcem je pustila svoje učence prav ob koncu šolskega leta v aprilu 1925.

Tako se je začela njena križeva pot. Po odpustu v Podkraju ji je preostajala samo še emigracija v Jugoslavijo. Nastavili so jo v Zavrču pri Ptuj, kasneje pri Sv. Barbari v Halozah, v Velenju in leta 1937 v Trbovljah, kjer je dočkala tragično leto 1941. Kot vsi takratni učitelji je bila tudi ona odpuščena in ostala brezposelna. Do leta 1945 je živela v Ljubljani in si pomagala, kot je vedela in znala.

Ze maja 1945 se je odzvala klicu domovine, da se vrne na Primorsko, kjer je bilo potrebno na novo zoračiti na šolskem polju in obnoviti po fašizmu uničeno šolstvo. Ze med počitnicami se je vrgla na delo pri organiziranju raznovrstnih tečajev za osnovnošolce in srednješolce, da bi jim bil prestop na slovensko šolo olajšan. V večernih urah pa je vodila tečaj za tiskarje, ki se je vršil trikrat tedensko.

V šolskem letu 1945-46 je bila nastavljena na slovenski osnovni šoli v Rojšanu. Toda to leto je ZVU ukinila več osnovnih šol in odpustila vrsto učiteljev. Med temi je bila tudi Olga, ki je v jeseni ostala ponovno brezposelna, medtem ko so bili vsaj nekateri učitelji ponovno sprejeti v službo.

Olga je pomagala v naših organizacijah. Posebno skrb je posvetila roditeljskim svetom, ki so skrbeli predvsem za reden pouk na slovenskih šolah, za dodatni pouk slovenskega jezika, kajti posledice fašizma so bila porazna.

Draga Olga, vsem, ki so Te poznali boš ostala v spominu kot vzorna učiteljica in zavedna Slovenka.

M. P.

gledališča

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA

Hala Tivoli - Velika dvorana

V nedeljo, 19. avgusta, ob 20. uri: Heavy Metal Koncert leta - Iron Maiden.

kino

Ariston 21.15 »Il grande freddo«. Režija Lawrence Kasdan.

Na prostem, v primeru slabega vremena v dvorani.

Fenice 17.30 — 22.00 »Guerrieri anno 2072«.

Nazionale Dvorana št. 1 15.30 — 22.15 »Il caldo leto della vergine«. Preposved mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 2 15.30 — 22.15 »Fuga da mezzanotte«.

Dvorana št. 3 15.30 — 22.15 »Virus«. Film za vsakogar.

Grattaciolo 16.00, 19.00, 22.00 »Questo pazzo, pazzo, pazzo mondo«.

Mignon 16.30 — 22.15 »Rocky 3«. Sylvester Stallone.

Aurora 15.30 — 22.00 »I predatori dell'arca perduta«.

Capitol 17.30 — 22.00 »Ufficiale e gentiluomo«.

Vittorio Veneto 16.30 — 22.00 »Creepshow«. Preposved mladini pod 18. letom.

Lumiere Zaprto.

Radio 15.30 — 21.30 »Inquietudine morbosa di una moglie«. Preposved mladini pod 18. letom.

Alcione 16.30—22.00 »Victor, Victoria«.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)

Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Ul. dei Soncini 179, Ul. Revoltella 41, Zgonik, Milje (Mazzinijev drevored 1).

(od 8.30 do 13.00 in od 15.00 do 20.30)

Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)

Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6, Zgonik, Milje (Mazzinijev drevored 1).

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)

Trg Cavana 1, Trg Giotti (Ul. sv. Frančiška) 1, Nabrežina, Boljuncer, Milje (Lungomare Venezia 3).

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Gomme MARCELLO

Prodaja gum: CEAT — PIRELLI — MICHELIN
Predelava in tehnična pomoč

TRST - Trg Foraggi 8 - Tel. 724-276

SEPTEMBER

s potovalnim uradom »Aurora«

Vsako nedeljo in torek na BRIONE. Cena 58.000 lir.
Od 26. avgusta do 2. septembra in od 2. septembra do 9. septembra na MALI LOŠINJ. Cena 195.000 lir.
Od 22. do 25. septembra v BUDIMPEŠTO. Cena 272.000 lir.
Od 16. do 20. septembra na otok RAB. Cena 143.000 lir.
Od 19. do 26. septembra v KLJEV, LENINGRAD in MOSKVO. Cena 795.000 lir.
Od 25. septembra do 2. oktobra — KLASIČNA GRČIJA. Cena 726.000 lir.
Od 5. do 10. oktobra — MADRID in ANDALUZIJA. Cena 625.000 lir.
6. in 7. oktobra na PLITVIČKA JEZERA. Cena 80.000 lir.

Informacije in vpisovanje pri potovalnem uradu »AURORA« — Ul. Cicerone 4 — telefon 60261.

radio - tv - radio - tv - radio - tv - radio - tv - radio - tv - radio - tv - radio - tv

Sreda, 15. avgusta

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal	Drugi kanal
11.00 Sveta maša	13.00 Dnevnik 2 ob 13. uri
12.00 Praznični dan	13.15 Due e simpatia
12.20 I grandi solitari. Un uomo, una barca - reportaža	14.10 Kviz, glasba in filmi za skupno popoldne
13.00 Poletni maraton	17.10 A che servono questi quattrini?
13.30 Labodje jezero - 3. del baleta	18.30 Dnevnik - Sport
13.45 Dnevnik	18.40 Lady Madama - TV film
14.50 Io, due figlie, tre valigie - film	19.45 Dnevnik 2
Igrajo: Louis De Funès, Claude Rich, Agathe Natanson	20.30 Joe Cocker in concerto
15.05 Le grandi bataglie del passato	21.30 Lontano da dove - film - 1. del
16.05 Avventura - 48 ur za rešitev	22.20 Dnevnik 2 - večerne vesti
16.30 L'amico Gipsy - TV film	22.25 Lontano da dove - 2. del filma
17.00 Squadra speciale Most wanted - TV film	23.10 Il sogno americano
17.50 Avventure, disavventure e amori di Nero, dane di leva - risanke	00.05 Dnevnik - zadnje vesti
18.05 Al paradise - glasba in spektakel	Tretji kanal
19.40 Almanah in vremenske razmere	19.00 Dnevnik
20.00 Dnevnik	19.25 Oltre la poesia: Od Horacija do Sinisgala
20.30 Professione: pericolo - TV film	20.00 Šola in vzgoja: Današnja generacija nima božičnosti - 2. del
21.20 Caccia al tesoro - TV nagradno tekmovanje	20.30 Akiko - film
Drevi Kolumbja	22.00 Delta serie
22.30 Dnevnik	Uomini e dei - odadja o stari mehiški kulturi
22.40 Športna sreda	22.30 Dnevnik 3
Ob koncu dnevnika in vremenske razmere	22.55 Kamera in spomin
	23.05 Napolamore - spektakel
	00.10 Speciale Orecchicchio - glasbena oddaja
	John Fox

Četrtek, 16. avgusta

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal	17.20 Non ti pago! - film
13.00 Poletni maraton	18.30 Športna poročila
13.30 Dnevnik	18.40 Lady madama - TV film
13.45 Chi ha rubato il presidente? - film	19.45 Dnevnik
15.10 Hollywood	20.30 Un giovane inesperto - po romanu Michaela Déona
16.05 Avventura	21.45 Dnevnik - večerne vesti
16.30 L'amico Gipsy - TV film	21.55 Che si beve stasera?
17.00 Squadra speciale most wanted - TV film	22.50 I professionals - TV film
18.00 Palio di Siena	23.45 Dnevnik - zadnje vesti
19.40 Almanah in vremenske razmere	Tretji kanal
20.00 Dnevnik	19.00 Dnevnik
20.30 Colosseum	19.20 »Mack Sennett, la passione comica« - I. nadaljevanje
21.25 I segreti dell'Andrea Doria	Program, ki ga je pripravil Sergij Grmek v sodelovanju z Liviom Jacobom in Carlom Moserjem.
22.25 Dnevnik	20.00 Šola in vzgoja
22.35 La casa delle finestre che ridono - film	20.30 La divorziata - film
0.25 Dnevnik in vremenske razmere	22.05 Dnevnik
Drugi kanal	22.30 Kamera in spomin
13.00 Dnevnik 2 ob 13. uri	22.40 Stars
13.15 Due e simpatia - nadaljevanka dneva	23.45 Speciale orecchicchio - glasbena oddaja
14.05 Kviz, glasba in filmi za skupno popoldne	

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- Ljubljana**
- 18.00 Poročila
- 18.05 Veliki zmagovalcev in njegovi sužnji
- 18.50 Želeli ste - pog'ejte, zabavno poučna oddaja
- 19.15 Risanke
- 19.25 TV in radio nocoj
- 19.26 Zrno do zrna
- 19.30 Dnevnik
- 19.57 Propagandna oddaja
- 20.00 Film tedna: Ožigosana - ameriški film
- V letih pred, med in po II. svetovni vojni se je Alfred Hitchcock izredno učinkovito vključil v ameriško proizvodnjo vojnih filmov, čeprav njegovi filmi niso vezani neposredno na bojišča, na katerih je ameriška vojska sodelovala. Razvijal je zvrst vohunkega filma. Sovražnik pač nikoli ne počiva, še posebno je nevarna in nepredvidljiva njegova prisotnost v zaledju, tudi v Ameriki, ki je vojno na svojem ozemlju preživela brez večjih pretresov.
- OŽIGOSANA je pravzaprav melodrama, ki jo povzroči vohunski zaplet filma. Oba elementa se prepletata in drug drugega omogočata. Junakinja filma je Ožigosana z očetovo vohunsko dejavnostjo in s svojim vse preveč »sproščenim« nači nom življenja. Za tem zunanjim videzom pa se skriva domovirsko zavedna, čustvena ženska, ki hoče vsaj pred samo seboj spreminiti svojo podobo in popraviti očetove grehe. Priložnost se ji ponudi, ko ji Cia za upa vohunsko nalogo v Latinski Ameriki, kjer naj bi razkričkala nemško skupino in njene naloge. Zaplet pa se prične, ko se zaljubi v svojega sodelavca; njuna ljubezen onemogoča uspešno vohunsko delo, kakor uspešno vohunsko delo onemogoča njuno ljubezen.
- OŽIGOSANA je izvrstna vohunska melodrama, Hitchcock izvrstno izkorišča in prepleta elemente obeh filmskih žanrov.
- 21.40 Dnevnik
- Koper**
- 14.00 in 17.00 Odprta meja
- 17.30 Dorian Gray - film
- 19.30 TVD stičišče
- 19.50 Spol in živali - 1. del
- 20.20 Beta pet - TV film
- 21.10 Dokumentarna oddaja
- 21.40 TVD vse danes
- 21.50 Dario Diviacchi predstavlja: Depeche mode
- 22.35 Zeit im Bild - Čas v sliki
- Zagreb**
- 17.50 Videostrani
- 18.00 Poročila
- 18.05 TV koledar
- 18.15 Otroška oddaja
- 18.45 Narodna glasba s festivala Ohrid 84
- 19.30 Dnevnik
- 20.00 Filmski večer: Smrt jaše na konju - italijanski film
- 22.30 Dnevnik

- Ljubljana**
- Omeniti velja nekaj Pugljevih knjig, na primer Uro z angeli (1912), Mimo ciljev (1914), Naša leta (1920), in ugotoviti, da se je iz impresionističnega in novoromantičnega literata razvil, pod vplivom Čehova in Maupassanta, v realističnega pisatelja.
- Pugljeve Splavljenec je za TV dramatiliziral Boris Grabner, režiral pa Janez Drozg. Nastopajo igralci SNG Mariborš Delo je bilo posneto konec leta 1969 in na začetku 1970.
- Oddajo je pripravil Saša Vuga.
- Koper**
- 14.00 in 17.00 Odprta meja
- 17.30 YU made music
- 18.00 Beta peta - TV film
- 18.50 Risanke
- 19.30 TVD - Stičišče
- 19.50 Turki prihajajo - 1. del - dokumentarec
- 20.00 Tenis - TV film
- 21.15 Dokumentarna oddaja
- 21.35 TVD - vse danes
- 21.45 Beseda in glasba - oddaja v živo
- 22.30 Zeit im Bild - Čas v sliki
- Zagreb**
- 17.50 Videostrani
- 18.00 Poročila
- 18.05 TV koledar
- 18.15 Junaški rod
- 18.45 Orkester Johann Strauss z Dunaja
- 19.30 Dnevnik
- 20.00 Spekter - politični magazin
- 21.05 Zabava vas Edith Piaf
- 22.45 Dnevnik

ZASEBNE POSTAJE

- CANALE 5**
- 8.30 In casa Lawrence - TV film
- 9.30 Alice - TV film
- 10.30 Phyllis - TV film
- 12.00 Policarpo, ufficiale di scrittura filmska komedija
- 12.25 I Jefferson - TV film
- 12.25 Lou Grant - TV film
- 13.25 In casa Lawrence - TV film
- 14.25 Scuola elementare - filmska komedija
- 16.25 Mary Tyler Moore - TV film
- 17.00 Hazzard - TV film
- 18.00 Tarzan - TV film
- 19.00 I Jefferson - TV film
- 19.30 Baretta - TV film
- 20.25 Il prossimo uomo - film
- 22.25 Kojak - TV film
- 23.25 Canale 5 News
- 00.25 L'avventuriero di Honk Kong - film
- Igrata Clark Gable in Susan Hayward
- RETEQUATTRO**
- 8.30 Risanke
- 9.15 Aspettando il ritorno di papà
- 9.30 Risanke
- 10.10 Magia - TV novela
- 10.50 Fantasilandia - TV film
- 11.45 Tre cuori in affitto - TV film
- 12.15 Risanke
- 13.10 Pronto video
- 13.30 Fiore selvaggio - TV novela
- 14.15 Magia - TV novela
- 15.00 La piramide di cristallo - film
- Igra Chris Barnes
- 17.00 Risanke
- 17.30 Risanke
- 18.00 Truck Driver - TV film
- 18.50 Tre cuori in affitto - TV film
- 19.25 Chips - TV film
- 20.25 A-team - TV film
- 21.30 Il caso Drabble - film
- 23.45 Quincy - TV film
- 00.45 I giorni del Padrino
- ITALIA 1**
- 8.30 La grande vallata - TV film
- 9.30 Amarti è la mia dannazione - film
- 11.30 Maude - TV film
- 12.00 Giorno per giorno - TV film
- 12.30 Lucy show - TV film
- 13.00 Bim Bum Bam
- 14.00 Agenzia Rockford - TV film
- 15.00 Cannon - TV film
- 16.00 Bim Bum Bam
- 17.40 La casa nella prateria - TV film
- 18.40 Kung-Fu - TV film
- 19.50 Il mio amico Arnold - TV film
- 20.25 Finché è guerra c'è speranza
- 22.40 Roma violenta - film
- 00.20 Cosa è successo a Hellen - film
- TELEPADOVA**
- 14.45 Gli emigranti - nadaljevanka
- 15.30 Cara a cara - TV film
- 17.00 Star Trek - TV film
- 18.00 Risanke
- 18.30 Mechander Robot - risanke
- 19.30 Arrivano le spose - TV film
- 20.20 Anche i ricchi piangono - 22.00 Tutti gli uomini del re - film
- 23.00 Doc Elliot - TV film
- 24.00 Malesia - film
- TRIVENETA**
- 14.30 Film
- 16.00 Filmski program
- 16.30 TV film
- 17.30 Dr. Wedman - TV film
- 19.00 OP Coupon estate
- 19.30 The Outsider - TV film
- 20.30 Peccati d'estate - film
- 22.00 L'incredibile dottor Hogg - 22.30 Promosso in amore - film
- TELEFRIULI**
- 14.30 Cara a cara - TV film
- 15.45 Aquile tonanti - film
- 18.15 Cara a cara - TV film
- 20.00 L'ora di Hitchcock - TV film
- 21.30 Il dovere di uccidere - film
- 23.00 Sport

- CANALE 5**
- 8.30 In casa Lawrence - TV film
- 9.30 Alice - TV film
- 10.30 Phyllis - TV film
- 12.00 Uu militare e mezzo
- 12.00 I Jefferson - TV film
- 12.25 Lou Grant - TV film
- 13.25 In casa Lawrence - TV film
- 14.25 Guendalina - filmska komedija
- 16.25 Mary Tyler Moore - TV film
- 17.00 Hazzard - TV film
- 18.00 Tarzan - TV film
- 19.00 I Jefferson - TV film
- 19.30 Baretta - TV film
- 20.25 Festivalbar - DeeJay star - spektakel, ki ga vodita Claudio Cecchetto in Ramona Dell'Abate
- 23.00 I Jefferson - TV film
- 23.30 Sport
- RETEQUATTRO**
- 8.45 Risanke
- 9.15 Aspettando il ritorno di papà
- 10.10 Magia - TV novela
- 10.50 Fantasilandia - TV film
- 11.45 Tre cuori in affitto - TV film
- 12.15 Risanke
- 13.10 Pronto video
- 13.30 Fiore selvaggio - TV novela
- 14.15 Magia - TV novela
- 15.00 Orrore a 12.000 metri - film
- 17.00 Risanke
- 18.00 Truck driver - TV film
- 18.50 Tre cuori in affitto - TV film
- 19.25 Chips - TV film
- 20.25 Charlie's angels - TV film
- 21.30 I giorni del padrino - nadalj.
- 22.50 Quincy - TV film
- 23.30 Skidoo - filmska komedija
- ITALIA 1**
- 8.30 La grande vallata - TV film
- 9.30 Folia - film - drama
- Igrata Ingrid Bergman in Robert Montgomery
- 11.30 Maude - TV film
- 12.00 Giorno per giorno - TV film
- 12.30 Lucy show - TV film
- 13.00 Bim Bum Bam
- 14.00 Agenzia Rockford - TV film
- 15.00 Cannon - TV film
- 16.00 Bim Bum Bam
- 17.40 La casa nella prateria - TV film
- 18.40 Kung-Fu - TV film
- 19.50 Il mio amico Arnold - TV film
- 20.25 Finché è guerra c'è speranza
- 22.40 Roma violenta - film
- 00.20 Cosa è successo a Hellen - film
- TELEPADOVA**
- 14.45 Gli emigranti - nadaljevanka
- 15.30 Cara a cara - TV film
- 17.00 Star Trek - TV film
- 18.00 Risanke
- 18.30 Mechander Robot - risanke
- 19.30 Arrivano le spose - TV film
- 20.20 Anche i ricchi piangono - 22.00 Tutti gli uomini del re - film
- 23.00 Doc Elliot - TV film
- 24.00 Malesia - film
- TRIVENETA**
- 14.30 Film
- 16.00 Filmski program
- 16.30 TV film
- 17.30 Dr. Wedman - TV film
- 19.00 OP Coupon estate
- 19.30 The Outsider - TV film
- 20.30 Peccati d'estate - film
- 22.00 L'incredibile dottor Hogg - 22.30 Promosso in amore - film
- TELEFRIULI**
- 14.30 Cara a cara - TV film
- 15.45 Aquile tonanti - film
- 18.15 Cara a cara - TV film
- 20.00 L'ora di Hitchcock - TV film
- 21.30 Il dovere di uccidere - film
- 23.00 Sport

Sreda, 15. avgusta

RADIO

- RADIO TRST A**
- 8.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.20 - 10.00 Mozaik. Rekreacije, koristni nasveti, bolj ali manj literarni sestavki v pisanem spletu glasbeno-zabavnih melodij in pesmi; 8.20 Trim za vsakogar; 8.40 Domače živali; 8.50 Iz našega vsakdana; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 9.50 Pesniki; 10.00 Mladinski oder: »Na strmi poti«. Radijska igra; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Zapiski na robu; 12.00 Roman v nadaljevanjih - vmes: Glasbeni listi; 13.20 Zborovska glasba s koncertnega odra: Tržaški oktet, nato: Glasbena priloga; 14.10 - 17.00 Radijsko popoldne: Sprehodi po tržaških predmestjih: (33) »Povojni Ferlugi«; 16.00 Folklor narodov Jugoslavije - vmes: Glasbeni listi; 17.00 - 19.00 Odprti prostor: Klasični album; 18.00 »Dober večer my Lady - bye bye moj ljubi fant!« - nato: Glasbena priloga.

RADIO KOPER
(Slovenski program)

- 6.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro, Koledar; 6.15 Vremenska napoved, cestne razmere, EP, Objave, EP; 6.45 Prometni servis; 7.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev - Danes na valu Radia Koper - med glasbo: Objave, EP; 14.00 V znamenju rocka, Objave, EP; 14.40 Zanimivost, Pesem tedna Radia Koper; 15.00 Glasbeni kiosk; 15.15 EP; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik, Objave, EP; 17.00 Pogovor o...; 17.33 Grožnjan - mesto mladih: Jazz delavnica - Boško Petrovič; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER
(Italijanski program)

- 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 10.30, 13.30, 16.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 7.00 Dober dan; 9.00 Štiri četrtine; 9.30 Lucianovi dopisniki; 10.00 Popev-

Spremenjene frekvence Radia Koper (italijanski program) — Srednji val 256,4 m ali 1170 MHz; UKW — Beli križ 97,7 MHz; UKW Koper 89,3 MHz; UKW Nanos 101,0 MHz.

- ka tedna; 10.10 Otroci pojejo; 10.35 Vrtiljak; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Glasbeno popoldne; 16.15 Edig Galletti; 16.32 Glasbena oddaja - ponovitev; 18.00 Dvojni tir; 19.00 Prostor za jazz; 20.00 Zaključek spreda.

Četrtek, 16. avgusta

RADIO TRST A

- 7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 - 10.00 Mozaik; 8.20 Turizem; 8.45 Konjiček za vsakogar; 9.10 Zdravniški nasveti; 9.40 Črtica; 10.10 Koncert RAI iz Milana; 11.10 Glasbeni potpuri; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Zapiski na robu; 12.00 Roman v nadaljevanjih: Pier Paolo Pasolini: »Sanja« - vmes: Glasbeni potpuri; 13.20 Glasba po željah; 14.10 - 17.00 Radijsko popoldne: Sprehodi po tržaških predmestjih: (34) »V nekdanje Sovrانیšče«; 16.00 Festival slovenske popevke v Trstu v letih 1963-64 - vmes: Glasbeni listi; 17.10 Klasični album: Giacomo Puccini: Gianni Schicchi, komična operna nodejanka; 18.30 Glasbena priloga.

RADIO KOPER
(Slovenski program)

- 6.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro, Koledar; 6.15 Vremenska napoved, cestne razmere, EP, Objave, EP; 6.45 Prometni servis; 7.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev - Danes na valu Radia Koper - med glasbo: Objave, EP; 14.40 Zanimivost, Pesem tedna Radia Koper; 15.15 EP; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik, Objave, EP; 17.00 Pogovor o...; 17.33 Pesmi in plesi narodov sveta: glasba Brazilije; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER
(Italijanski program)

- 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 7.00 Dober dan; 8.45 Su e zo per le contrade; 9.15 Casadei; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Vrtiljak; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Glasbeno popoldne; 14.33 Vesti v nemškem jeziku; 14.45 Edig Galletti; 16.00 Vse o počitnicah v Jugoslaviji; 18.00 Jugoslovanski glasbeni trg; 18.45 Grisi-gnana '84 - mesto mladih; 20.00 Zaključek spreda.

Smo na višku počitniške sezone končno se je vrnilo sončno vreme

V Gradišču danes sejem ptičev

Smo na višku turistične in počitniške sezone. Cerkevni praznik velikega šmarna so znali Italijani spremeniti v pravcat turistični praznik. Ferragosto je namreč pojem, ki v današnjem svetu pomeni, da je ta dan vse na počitnicah, da boš v mestu dobil le malokaterega, ki bi delal. Seveda imajo polne roke dela gostinci, trgovci in vsi drugi, ki živijo in delajo v turističnih krajih. Lahko ljudi prizadeje še tako huda gospodarska kriza: na ferragosto bodo vsi na počitnicah, pa čeprav samo za en dan.

Letošnji praznik je pravzaprav padel na sredo, kar pomeni, da so ljudje svoje dolžnosti uredili tako, da bodo počitnikovali ves teden. Le tisti ki imajo opravka z vsakodnevnimi deli ne morajo na počitnice. Gostinci, policisti, gasilci, časnikarji (pa čeprav danes izjemoma ne bomo delali), bolničarji, zdravniki. Vsi ti imajo v teh dneh normalno delo. Trgovci, šolniki in uradniki so že uredili tako, da bodo imeli nekaj zaporednih dni počitnic.

V Gorici je večina trgovin zaprtih, pa čeprav so se nekateri trgovci omejili le na ta teden. Krize je namreč precej, zato so trgovci v trgovinah tudi v poletnem času ter čakajo na kupce. Povsod so razprodane poletne blaga, najbrž tudi takega ki bo v modi prihodnje poletje.

Tudi tisti ki prirejajo poletne praznike so se počeno utrudili. Zaradi tega je v teh dneh manj šlager kot smo jih beležili v prejšnjih tednih. V slovenskih krajih na Goriškem ni v teh dneh nobenega praznika. Nekoč so za praznik v teh dneh skrbeli pri štan-

dreškem športnem društvu Juventina. Goričani ki bodo ostali doma bodo imeli na razpolago le šagre v Podturnu. Šagre so še v nekaterih furlanskih krajih.

V Gradišču ob Soči imajo večdnevno praznovanje. Danes je tam razstava ptičev. V petek pa se bodo pričela tekmovanja konjenikov, ki se bodo zaključila v nedeljo.

Seveda bodo danes obmorska kopaljšča prepolna ljudi. Vreme, ki je najgajalo teden dni, se je končno ustalilo, in večeraj je ves dan sijalo sonce. Upamo seveda, da bi lepo vreme tudi

z nekaj vročine bilo vsem na voljo tudi danes. Marsikdo si bo zaželel nekaj hladu v gričevnatih predelih ali pa v Trnovskem gozdu.

Tudi jutri bo v Gorici vse mirno. Trgovine bodo namreč zaprte, tudi zato ker je goriški župan odredil da se na jutrišnji dan prenese praznik mestnega zavetnika.

Dva dni počitnic torej. Želimo jih vsem našim bralcem.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'Udine, Trg sv. Frančiška 4, tel. 84124

Občuten porast prometa na prehodu Vrtojba-Štandrež

Na mednarodnem mejnem prehodu Vrtojba - Štandrež ugotovljajo občuten porast mednarodnega blagovnega in potniškega prometa. Kar zadeva blagovne tovore, bodo letos čez en prepeljali okoli milijon ton blaga, ki bo namenjeno bodisi v Italijo, Jugoslavijo ali pa za tretje države. Obseg potniškega prometa pa se je v tej turistični sezoni povečal za okrog 40 odstotkov. V tranzitu je zlasti veliko francoskih turistov, ki odhajajo na počitnice na jugoslovansko obalo v Istro ali v Dalmacijo.

Posovalnica velike slovenske turistične in gostinske organizacije Kompas na mejnem prehodu je letos odkupila že za približno 20 milijard starih dinarjev različnih tujih valut. To je velik porast v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta. Tako so samo bencinskih bonov prodali za skoraj 6 milijard starih dinarjev. Pričakujejo, da se bo odkup tujih plačilnih sredstev do konca leta še občutno povečal.

KZE išče zdravnike

Krajevna zdravstvena ustanova v Gorici namerava sprejeti v službo nekaj zdravnikov za opravljanje fiskalnih pregledov za INPS. V bistvu gre za preverjanje zdravstvenega stanja delavcev in uslužbencev, ki so na bolniškem dopustu.

Začasno dodelitev tem pregledom (sprejem v službo je predviden za omejeno dobo treh mesecev) lahko zaposlijo zdravniki, ki niso v rednem odnosu z drugimi javnimi zdravstvenimi institucijami in razpolagajo z naslovi za opravljanje prostega zdravniškega poklica. Zanimirani morajo poslušati na kolokovanem papirju predstaviti najkasneje do 12. ure v soboto, 25. t.m., v uradih KZE v Ul. Vittorio Veneta 24.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Centrale, Trg republike 26, tel 72341

Obrekovanje in izvoz valute v petek na goriškem sodišču

V nasprotju s tradicijo, po kateri je avgust mesec počitka za sodnike in odvetnike, bo v petek, 17. t.m., goriško sodišče redno zasedalo. Na dnevnem redu sta dve obravnavi proti skupno petim obtožencem.

Na prvi bo pred sodnike stopil 55-letni Antonio Guerini iz Tržiča, Ul. Buonarroti 4. Mož, ki je odgovorni urednik lista »Sentinella d'Italia« (že sam naslov pove marsikaj o njegovi politični usmeritvi), bo moral odgovarjati zaradi obrekovanja. Pred časom naj bi v listu objavil vest o smrti podkvestorja dr. Antonina Manfredija, v kateri naj bi žalil spomin pokojnika. Prijavo proti Guerini je vložila vdova pokojnega funkcionarja.

V naslednji obravnavi bodo štiri obtoženci, doma iz Kalabrije, morali odgovarjati zaradi poskusa ilegalnega izvoza valute in vrednostnih papirjev ter nekaterih nepravilnosti v zvezi z izdajanjem bančnih čekov. Glavni obtoženelec je 37-letni Paolo Pagliuso iz bližnje Cosenze. Mož, ki je po po-

Razpis abonmajev PDG v Novi Gorici

Primorsko dramsko gledališče v Novi Gorici je razpisalo abonmaje za sezono 1984/85. Program bo, beremo v katalogu, »nedvomno zadovoljil tako tistega ljubitelja gledališke umetnosti, ki v gledališču išče razvedrilo, kot tistega, ki hoče skozi gledališče razmišljati o sodobnih problemih«. Tako se bomo že na začetku srečali z ljudsko igro »Don Kihot«, predstavo na prostem z velikim spektaklom, v katerega so poleg Primorskega gledališča vložili sredstva še Cankarjev dom, Festival Ljubljana in pokrovitelj, tovarna pohišta Lipa iz Ajdovščine. Poleg ostalih predstav Primorskega gledališča bodo za prostost poskrbeli še Drama iz Ljubljane z odlično komedijo »Barillonova poroka«, ljubljanski Cankarjev dom z najboljšo gledano komedijo »Vaje v slogu« in Slovensko gledališče iz Trsta, verjetno s predstavo »Matiček se ženi«.

Abonmaji bodo premierski, sindikalni, za upokojeence in za dijake. Cene se gibljejo od 30 tisoč do 80 tisoč starih dinarjev. Gledališče vabi k sodelovanju in vpisu abonmajev tudi Slovence iz Italije. Abonmaji se vpišujejo na upravi gledališča Lenina 2 v Novi Gorici, ali pa po telefonu Nova Gorica 25-326 in 25-328.

V Doberdolu brez slovenščine?

Prireditelji nas vsak dan obsipavajo z lepaki, letaki, programi ter pismi o Jernejevem ptičjem sejemu, ki bo letos, v nedeljo, 26. avgusta, v Doberdolu, v novoimenovanem Gergoletovem parku, potem ko je goriška občinska uprava odrekla gostovanje v njenih parkih. Prireditelj je Associazione gruppo uccellatori goriziani. Pred nekaj dnevi smo dobili še

program tega sejma, v njem imena članov tehničnega odbora, članov žirije itd., število nagrad, urnik manifestacije.

Nekaj pa nas zelo moti. To namreč, da je ves propagandni material napisan samo v italijanskem jeziku. Le po doberdolskih ulicah smo opazili, da je nekdo od prirediteljev italijanskemu tiskanemu tekstu na plakatih dodal s peresom nekaj slovenskih besed.

Vse to je odločno premalo. Že res, da je vsa organizacija v rokah nekaterih italijanskih sodržavljanov iz Gorice, vendar pa bi vsaj slovenski gostinec v Doberdolu, ki je dal na razpolago svoje zemljišče ter je tudi v pripravljalnem odboru, lahko zahteval, moral zahtevati, da se tako v Gorici kot na našem podeželju razdeli propagandni material tudi v slovenskem jeziku.

Tako zares ne gre!

Jutri v Podturnu nagrada »San Rocco«

Jutri bodo ob prazniku v Podturnu nagradili najzaslužnejšega občana tega rajona. Tokrat je Center za ohranjanje tradicij iz Podturna izbral Giovannija Culota, predsednika za druge ITE. Culot je namreč eden izmed najzaslužnejših za to, da danes šteje zadržka 360 članov (od prvotnih 18) in da se je njen promet povečal od začetnih 47 milijonov na današnjih 12 milijard lir, saj je njen predsednik že dolgo let.

Ob tej priložbi bo v Podturnu na sporedu tudi tombola z bogatimi denarnimi nagradami.

Vozni red vlakov

ODHODI	
Proti Trstu: 0.03 (L), 5.35 (L*), 6.18 (L), 7.15 (D*), 7.49 (L), 8.19 (D), 9.26 (D), 10.43 (L), 11.13 (B**), 13.45 (D), 14.27 (L), 16.00 (D), 16.55 (L), 18.28 (L), 19.11 (E), 20.15 (L), 21.45 (L), 22.08 (D).	
Proti Vidmu: 0.04 (L), 6.06 (L), 6.54 (D), 7.16 (L), 8.05 (D), 10.44 (L), 13.10 (D), 14.13 (L), 14.41 (D), 15.15 (D***), 15.27 (L), 16.56 (D***), 17.56 (L), 18.26 (D*), 19.00 (L), 20.14 (D), 20.55 (L), 21.34 (D).	
Proti Novi Gorici: 8.07 (L), 17.37 (L).	
PRIHODI	
Iz Trsta: 6.05 (L), 6.53 (D), 7.12 (L), 8.02 (D), 10.40 (L), 13.06 (D), 14.11 (L), 14.40 (D), 15.25 (L), 17.51 (L), 18.24 (D*), 18.58 (L), 20.13 (D), 20.54 (L), 21.33 (D), 23.59 (L).	
Iz Vidma: 0.02 (L), 5.34 (L*), 6.16 (L), 7.14 (D*), 7.47 (L), 8.17 (D), 9.24 (D), 10.41 (L), 11.12 (B**), 13.43 (D), 14.25 (L), 15.59 (D), 16.54 (L), 18.25 (L), 19.09 (E), 20.12 (L), 21.44 (L), 22.07 (D).	
Iz Nove Gorice: 9.57 (L), 19.20 (L).	

(L) lokalni; (D) direktni; (E) ekspresni; (B) brzovlak.
* ne vozi ob praznikih
** ne vozi 25. in 26. decembra in 1. januarja
*** vozi samo ob petkih

Tudi letos na ljubljanskem sejmu uspeh briških in furlanskih vin

Gradimir Gradnik je dobil veliko zlato medaljo

Eno veliko zlato, enajst zlatih in enaindvajset srebrnih medalj so dobili vinogradniki goriških Brd na letošnjem, jubilejnem mednarodnem vinskem sejmu v Ljubljani, ki bo na tamkajšnjem Gospodarskem razstavišču od 27. avgusta do 6. septembra. Gre brez dvoma za potrditev velikega ugleda, ki ga uživajo briška vina tudi v mednarodni areni, kot tudi za potrditev že v prejšnjih letih dobljenih nagrad na tem ljubljanskem sejmu, ki ga obiskujejo trgovci in poznavalci iz vsega sveta, vina pa ocenjujejo mednarodne žirije. Sicer lahko že uvodoma povemo, da je bil uspeh na tem sejmu lani in predlanskim še večji. Letos so namreč vinogradniki Goriške in nekaterih sosednjih furlanskih krajev poslali v Ljubljano vzorce petdesetih sort vina. Nagrade so dobili, kot smo omenili, trintrideset. Vinogradniki so dobili nadaljnjih šestnajst diplom za prav toliko poslanih vin, ki pa niso dobila medalj.

Na Goriško je letos prišla ena sama velika zlata medalja. Dobil jo je Gradimir Gradnik s Plešivega, za tokajca, Gradnik je tokrat dobil tudi srebrno kolajno za merlot. Sicer pa je Gradnik že večkrat sodeloval na ljubljanskih vinskih sejmih in tam

dobil še dve veliki zlati medalji in sicer za kabernet ter za beli pinot. Dobil pa je še celo vrsto drugih medalj za sivi in beli pinot, za rebulo in pikolito, pa še celo vrsto srebrnih kolajn. Dejal pa nam je, da ni še nikdar dobil velike zlate medalje za tokajca, pa čeprav je sodeloval na razstavah in tekmovanjih v Prammagioru, Gradišču, Čedadu, Tržiču in drugod. Kvaliteta tokajca pa postaja iz leta v leto boljša, njegova priprava v kleti je sicer podobna tisti drugih belih vin, vendar pa je prav, da tokajec dobi ponovno sloves, ki ga je že užival in ki so ga bila druga vina nekoliko zasenčila.

Zlate medalje sta dobila brata Boris in Anton Pinter iz Števerjana za beli pinot in tramincina, Dorino Livon iz Dolegnana za kabernet franc, Simon Komjanc iz Števerjana za sivi pinot, kmetija Cà Ronessa (Sergio Comunello) iz Lož za riesling, združna klet v Karminu za refošk in penecse se vino riesling brut, kmetija Cerutti iz Koprivnega za kabernet, Stanko Keber iz Krmina za sauvignon in kabernet, ter kmetija Piave Isonzo iz Fare za tokajca.

Srebrne kolajne so dobili: Feruccio Sgubin iz Mirnika (dve), Dorino Livon iz Dolegnana (eno), Boris in Anton Pinter iz Števerjana (dve), Si-

mon Komjanc iz Števerjana (dve), Luigi Antonutti iz Krmina (dve), Paolo Rodaro iz Ipplija (eno), združna klet v Krminu (tri), kmetija Ronco del Castagneto iz Praprotnega (eno), Franc in Boris Aita iz Krmina (eno), kmetija Borgo Conventi iz Fare (dve), brata Bužinel iz Krmina (eno), Stanislav Mavrič iz Krmina (eno), Mario Toros z Novaljev (eno).

Enajst kmetovalcev oziroma večjih kmetij pa je dobilo devetnajst diplom. Nekateri med temi so dobili tudi razne vrste medalj.

Čeprav ne bodo vsi zadovoljni, kar tudi ne more biti, pa je treba povedati, da je tudi letos bila udeležba naših vinogradnikov na ljubljanskem sejmu uspešna. V prejšnjih letih smo poročali o šampionu, to je najvišji nagradi, ki jo je dobila združna klet v Krminu, ter o številnih velikih zlatih ter srebrnih medaljah, ki so jih bili dobili razni vinogradniki iz Krmina, Števerjana ter z Oslava.

Na otvoritev sejma, ki bo 27. avgusta ob 10. uri dopoldne bodo najbrž odpotovali skupinsko, tudi v sodelovanju z Briško gorsko skupnostjo. Istega dne, ob 20. uri, bo na Gospodarskem razstavišču svečana podelitev nagrad.

klicu trgovec, jo je med poslovnim potovanjem v naše mesto mahnil še čez mejo v Jugoslavijo. Toda pri Rdeči hiši so mu finančni stražniki našli torbo s čeki za 112 milijonov lir ter tujo valuto (dolarje) za skoraj milijon in 300 tisoč lir.

Pri pregledu so ugotovili, da nekateri čeki niso bili kriti, drugim je manjkal datum, tretji pa so bili označeni z lažnim datumom. Zaradi vseh teh prekrškov so obtožili še tri ljudi, prav tako iz Cosenze. Obtoženi so 43-letni Natale Pagliuso, 44-letni Vincenzo Pitasi in 62-letni Vincenzo Cosentini.

Prispevajte za Dijaško matico

Prispevajte za

Dijaško matico

Prispevajte za

Dijaško matico

Prispevajte za

Dijaško matico

Prispevajte za

Dijaško matico

Prispevajte za

Dijaško matico

Prispevajte za

Dijaško matico

Prispevajte za

Dijaško matico

Prispevajte za

Dijaško matico

Prispevajte za

Dijaško matico

Prispevajte za

Dijaško matico

Prispevajte za

Dijaško matico

Prispevajte za

Dijaško matico

Prispevajte za

Dijaško matico

Prispevajte za

Dijaško matico

Trgovine zaprte dva dni urniki ostalih storitev

Za vse, ki te dni ostajajo v mestu, bo gotovo prišel prav kažipot urnikov trgovin in drugih storitev. Trgovine — v veliki večini so sicer zaradi dopusta zaprte dlje — so zaprte danes in jutri. Po županovem odloku se namreč v trgovinskem sektorju praznuje na jutrišnji dan praznik goriškega patrona. Izjemo v splošni podpori predstavljajo pekarnice in mlekarne, ki bodo v dopoldanskem času redno odprte in pa cvetličarne, za katere je jutri prav tako samo dopolne dovoljeno neobvezno odprtje. K rednemu urniku se bodo trgovine vrnile v petek in soboto.

Veliki šmarni bodo v prevoznih praznovani samo danes: avtobusi občinskega podjetja v Gorici in APT na medkrajevnih progah bodo danes vozili po prazničnem urniku, jutri pa zopet redno po urniku, ki velja ob delavnikih.

Brivski in frizerski saloni bodo, enako kot trgovine, zaprti dva dni. Ponovno bodo odprti v petek z rednim urnikom od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 19.30, medtem ko bodo v soboto odprti nepretrgano od 8. do 17. ure.

Zaprte so tudi lekarnice. Kot vedno, ob praznikih bo za nujne primere na razpolago dežurna lekarna, ki je danes lekarna D'Udine na Trgu sv. Frančiška.

Bolj malo bo tudi priložnosti za razvedrilo. Edino alternativo begu k morju ali v hribe predstavlja občinski

bazen, ki bo danes odprt od 10. do 20. ure.

Štipendije sinovom emigrantov

Tudi letos bo dežela Furlanija - Julijska krajina dodelila posebno denarno pomoč vsem sinovom emigrantov, ki bodo v šolskem letu 1984-85 oviskovali katerokoli šolo ali tečaj v goriški pokrajini. Namen štipendiranja je ta, da se omogoči čimvečjemu številu emigrantov študij in kasneje profesionalno integracijo v rojstnem kraju.

Prošnje je treba vložiti najkasneje do 30. septembra v pokrajinskem šolskem uradu.

kino	
Gorica	VITTORIA Zaprtó ša danes. CORSO 16.00—22.00 »L'ascensore«. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Tržič	VERDI Zaprtó zaradi počitnic.
Excelsior	EXCELSIOR Zaprtó. PRINCIPE Zaprtó.
Nova Gorica in okolica	SOČA 18.30—20.30 »Šarkijeva mašina«. SVOBODA Danes zaprtó. DESKLE 19.30 »Kariera policajke«.

Jorge Luis Borges - Izmišljije

Iskanje Odinevega diska

VERONIKA BRECELJ

V prevodu Jožeja Udoviča je pri Cankarjevi založbi izšla knjiga argentinskega pisatelja Jorgeja Luisa Borgesa »Izmišljije«.

V 27 zgoščenih proznih sestavkih se Borgesova umetniška beseda pograva med navidezno širokim episkim pripovedovanjem in strogo skopstjo esejičnih spisov, spaja njune vrline in jih potem ponovno ločuje ter doseže tako svojevrstno večplastno fabulo. Borges citira, če lahko tako označimo njegovo intimni odnos s svetovno književno omiko, vendar je v njegovem svetu to posebno osvaja in prisvajanje tuje kulturne tradicije pravzaprav ustvarjanje novega umetniškega dela, tehnika, kot sam pravi, ki jo je mogoče uporabljati do neskočnosti. Tehnika, ki pa ni preizkušanje novih izraznih sredstev, stilov, niti ni odgovor na vprašanje, kako je še mogoče pisati v današnjem svetu, temveč iskanje nekega absolutnega, tiste Arhimedove točke, s katere lahko premakemo svet.

In svet, ali bolje vesolje, je v Borgesovi domišljiji knjižnica, ki hrani vse knjige, še več, ki hrani vse kombinacije možnih jezikov, tako da je nemogoče izgovoriti enega samega zloga, ne da bi pri tem priklicali v enem izmed možnih jezikov veličastnega imena nekega boga.

Gotovost, da je v knjižnici že vse napisano, spreminja človeka v nič, v prikazen, kar je nepojmljivo prekletstvo. Borges je to upodobil v sestavku Krožne razvaline. Vsak človek ima svojo usodo, nalogo ali namen. Tako tudi čarovnik, ki je iz daljnih dežel prišel v tempelj krožnih razvalin, da bi sanjal človeka v vsej njegovi nadrobni popolnosti in nato vsilil tega sanjanega človeka stvarnosti. Vendar je oblikovati sanje — v širšem pomenu graditi svojo usodo — po lastnih željah ali pa po namenu, ki vodi človeka, skoraj brezupna zadeva, saj je, pravi Borges, težje »kakor plesti vrvi iz peska ali kovati denar s pomočjo nevidnega vetra«.

Čarovnikove sanje je lahko uredila samo nadnaravna sila, bog Ogenj, ki je potem vedel za njegovo skrivnost, da bo novi človek v resnici sanjana prikazen. Mag je ustvaril bitje, se ločil od njega in ga poslal v drug tempelj. Kmalu so se o novem človeku začele širiti nenavadne govorice, da lahko hodi po ognju, ne da bi zgorel. Mag se je tedaj zbal, da ne bi njegov sanjani človek začel premišljevat o tej svoji nadnaravni prednosti in odkril svoj položaj gola videza. A ravno tedaj je maga začel obdajati ogenj, ni se ga dotikal, le z ljubkostjo se je z njim pograval. »Z olajšanjem, s ponižnostjo in grozo je (mag) spoznal, da je tudi on privid, ki ga nekdo sanja«.

Zgodba se tu konča, lahko pa bi se nadaljevala, saj razkriva v svoji ciklični strukturi neskočno spirhalno pot, ali pa kot v ogledalu ponovljeno sliko, ki sama upodablja neko drugo sliko in tako naprej v neskočnost. Mag sanja nekega človeka, a pri tem odkriva, da je tudi on sam sanja nekega drugega človeka, ki bi prav tako lahko sam spoznal, da je privid in naprej.

Borges si je zamislil tako ponav-

ljujejo se, ali bolje neskočno knjigo, in jo imenoval knjigo iz peska, ker tako knjiga kot pesek nimata ne začetka ne konca (Knjiga iz peska). Ali pa knjigo (Babilonska knjižnica), ki je skupen in popoln izveček vseh drugih knjig. In Borgesu zadostuje v opravičilo za obstoj take knjige že dejstvo, da je mogoča. Samo nemogoče, pravi, je izključeno. Nemogoče pa ne pomeni nestvarno, saj se pri njem resničnost in domišljija, svet in sanje spajajo in ustvarjajo čistejšo in popolnejšo realnost, kjer sta čas in prostor samo kategoriji.

V sestavku Vrt s potmi, ki se cepijo je Borges načel vprašanje časa. V vseh izmišljenih delih je časovna kategorija tista, ki določuje obseg dejanja, razpon, ki se odvija od nekega začetka do konca. Človek, ki izbira, se torej mora vedno odločiti za eno od različnih možnosti in izloči vse druge. To pa ne velja za delo umetnika Tsui Pena, kjer se v istem času vse odloči. Tako si Tsui Pen ustvari različne možnosti, različne prihodnosti in čase, ki se še nadalje množijo in cepijo. V prostoru je to labirint, za katerega nam samo Loterija Babiloniji zagotavlja, da ima nek red in smisel.

Borgesova misel v neskočni knjigi, ali o času, ki je neskočen, ker je v sebi deljiv, ima kot protutež, ali mogoče samo dvojnika, iskanje neke polne točke, ki je obenem izhod iz labirinta časa in prostora. To je Odinov disk, ki ima eno stran in ni je druge stvari na svetu, ki bi imela eno samo dimenzijo (Disk). Je pes-

nitev, ki v eni sami vrsti združuje vse skrivnosti sveta (Ogledalo in maska), je poezija Urnov, ki sestoji iz ene same besede (Undr).

Kot čolnar, ki se vse življenje pelje od enega brega do drugega, tako nima Borges med sprejemanjem absolutne relativnosti, ničevosti človeka, — človek prikazen v knjižnici, kjer je že vse napisano — in sočasno nujnostjo po lastni usodi, po trdni popolni točki. V sestavku Božji napis pravi: »Kdor je s pogledom objel vesoljstvo, se ne more spominjati človeka, njegovega ničevega vesolja ali nesreče, čeprav je ta človek on sam.« Mi bi še dodali, da je prav to »biti človek« zanj edina možna eksistenca, da mu ravno to bivanje omogoča tisto trpko spoznanje.

Borges zna tem svojim mislim čudovito pridihati pravo formo, zna v besedi, ki se zliva v drugo besedo in se širi v stran pričarati intuicijo o neskočnih ponavljajočih se sferah, zna svojo pripoved spet zgostiti, jo strniti v skoraj odrezanem stavku in jo pripeljati do dokončnega »slišal si me«. Vendar ne bi bil Borges sin svojega časa, če nam ne bi v skoraj ironični odmaknenosti v stalnem tkaču in podiranju sugestivnih figur, najprej narisal sliko in jo potem v naslednjem trenutku izbrisal. Tako v pripovedi o arabskem znamenitniku Averroesu, ki ni mogel razumeti besed tragedija in komedija, vzhodni modrec skrivnostno izgine v kovinskem ogledalu. »V trenutku, piše Borges, ko neham verovati vanj, Averroes izgine«.

Bevkovo hišo prodajajo

Odločanje o Bevkovi dediščini je bilo dolgotrajno, vendar se je pred kratkim izteklo. S tem pa se je ponovno zastavilo vprašanje, kaj z Bevkovo hišo v Rožni dolini. Posebej zaradi tega, ker se je v komisiji za Bevkovo literarno zapuščino, nastavljena je bila kmalu po pisateljevi smrti in jo je vodil dr. Joža Vilfan, pa tudi v Novi Gorici nasploh, oblikovalo mnenje, da bi kazalo v pisateljevi hiši oblikovati njegovo spominsko sobo in raziskovalni center, v katerem bi preučevali Bevkovo delo.

Leta od pisateljeve smrti, predvsem pa vse bolj zaostrene gospodarske razmere, so gornjo zamisel postavile v popolnoma drugačen položaj. Na sestanku, ki je bil sklican na pobudo Zavoda za spomeniško varstvo in Goriške knjižnice Franceta Bevka, udeležili pa so se ga še predstavniki skupščine občine in Kulturne skupnosti Nova Gorica ter kulturnih institucij, se je oblikovalo nekaj stališč, ki so širšega pomena.

Pisateljeve hiše same po sebi, ni rojstna hiša in Bevk v njej ni dlje živel, ni mogoče na osnovi resnih strokovnih kriterijev razglašati za kulturni spomenik.

Hiša je tako locirana, tik ob frekventirani prometnici, pa vendar težje dostopna in skoraj brez manipulativnega prostora, da je skoraj neuporabna za kulturni namen.

Vprašljiva je tudi zamisel, da bi bil v njej raziskovalni center, kjer bi preučevali Bevkovo delo. Stroški bi bili tolikšni, da jih kulturna afera ne bi zmogla — pa še lokacija je vprašljiva. Razprava je bila enotna v tem, da bi bil najlepši možni spomenik, ki ga je Nova Gorica sposobna in dolžna postaviti Francetu Bevkju, izgradnja nove knjižnice, ki že tako nosi pisateljevo ime. V novi knjižnici bi bilo možno z gradivom, ki z njim razpolaga Goriška knjižnica (del Bevkove knjižnice, rokopisi itd.) urediti pisateljevo spominsko sobo, ki bi bila lahko tudi center za preučevanje Bevkovega dela.

Kultura nima sredstev, s katerimi bi zmogla Bevkovo hišo od dedičev odkupiti, nato pa še popraviti. Zgradba je bila od pisateljeve smrti zaprta in zob časa ji ni prizanašal. Potrebna je temeljitega popravila.

Kljub temu pa bi bilo neustrezno, če bi hiša prišla v zasebno last in bi bila za javnost popolnoma nedostopna. Zaradi tega je bilo dogovorjeno, da bi bilo potrebno zainteresirati kakšno podjetje, da bi pisateljevo hišo odkupilo in tako zagotovilo, da bi bila v družbeni lasti in dostopna.

Vendar tudi ta zamisel ni uspela. Tako bodo pisateljevi dediči hišo prodali.

STANE ČEHOVIN

Ob običajnih razstavah

Kulturna dejavnost galerije Il Tribbio

Ko smo pred nedavnim pisali o dejavnosti tržaške galerije Il Tribbio na Piazza Vecchia, smo tudi povedali, da vodstvo tega tržaškega središnega likovnega razstavišča že nekaj let skrbi tudi za poletni program, ki le deloma spada v območje njegove redne dejavnosti, ki pa je kot naročeno za tisto občinstvo strogega središča mesta, ki v pasjih dneh ali bolj v času avgustovske in septembrske vročine ne more nikamor in zato vse poletje preživijo doma. Gre za kulturni program, ki sicer nima velikih pretenzij, ki si ga privoščijo tržaška turistična ustanova na Gradu sv. Justa, ki pa je vsekakor na dostojni višini in po svoji raznolikosti tako obsežen, da more zadovoljiti mnoge okuse.

Letošnja, že četrta zaporedna kulturna manifestacija, ki jo prireja galerija Il Tribbio in ki nosi naslov »Poletje 1984 - umetnost, glasba, proza in poezija«, se je pravzaprav že začela in sicer v ponedeljek, 13. t.m., z odprtim zanimivim in lahko rečemo tudi bogate likovne razstave, na kateri sodeluje kar 26 slikarjev in kiparjev. V glavnem gre za veljavnejše domače mojstre kot so Brumatti, Carà, Devetta, Guacci, Righi, Rosignano in Sormani, pa tudi nekaj Furlanov je zraven, na primer Pitino, Celiberti in drugi.

Prihodnja manifestacija v tem okviru je koncert, ki bo na sporedu prihodnji torek, torej, 21. t.m., na trgu, na prostem. Gre za koncert oboe in klavirja, na sporedu pa bodo skladbe velikih mojstrov, kot so Haendel, Hindemith, Donizetti in drugi.

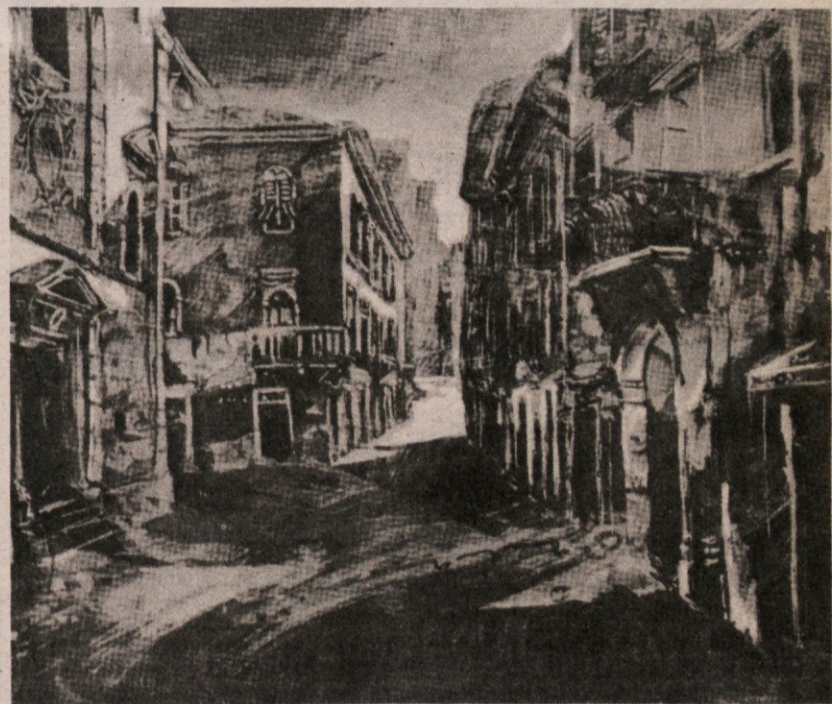
Likovna razstava, ki je začela celotno manifestacijo, se bo zaključila v nedeljo, 26. avgusta, že naslednjega dne, 27. avgusta, pa bodo odprli v isti galeriji razstavo nabožne umetnosti, na kateri bo sodelovalo kakih 15 prav tako v glavnem domačih sli-

karjev, med katerimi so tudi Bartoli, Cerne, Corbidge, Frausin, Jacobi, Tavagnacco in drugi. Razstava bo trajala do 13. septembra, ko se bo praktično zaključila poletna manifestacija galerije Il Tribbio, medtem in sicer od 27. avgusta do 13. septembra pa bodo na sporedu še tri prireditve in sicer v torek, 28. avgusta, zvečer bodo vrtili kratke filme domačih amaterskih filmarjev. Ob sodelovanju tržaškega kinematografskega krožka je vodstvo galerije poskrbelo, da se bodo s svojimi deli predstavili filmarji amaterji Maja Monico, Graziella Petracco, Giorgio Vetta in Aljoša Žerjal.

Tri dni zatem, torej zadnji dan avgusta, bo v stari cerkvi na Piazza Vecchia koncert, pri katerem bodo sodelovale Maria Puxeddu, Fiammetta Zuliani in Giacinta Simon, ki bodo na orglah, oboi in glasovno izvajale Bachova, Haendlova, Corelljeva in Pergolesijeva dela ter dela drugih glasbenih mojstrov.

Zaključna glasbena prireditev pa bo 11. septembra z nastopom komorne ansamble »P. Candonios, ki goji staro, srednjeveško instrumentalno in pevsko glasbo. Na tem koncertu bosta nastopili sopranistka T. Infanti in altistka A. Nassimbeni ob spremljalni orkestru, ki ga sestavljajo cimbele, violončelo, španska kitara in drugi stari instrumenti.

Kakor vidimo, je program dokaj bogat in raznolik, torej za vse okuse. Če k temu dodamo, da je vstop prost, torej brez vstopnine, ni treba še poudarjati, da je primeren posebno za tiste, ki jim gmotne razmere ne dopuščajo, da bi odšli z doma na počitnice ali pa si privoščili kulturne paše druge, kjer moraš za koncert ali balet ali kaj podobnega odšteti nekaj tisočakov za vstopnino. Upajmo, da bo organizatorjem vreme naklonjeno, saj bosta dve prireditvi na odprtem. (Fre)

Stari trg v Trstu

STONE SVETINA

Med nebom in peklom

220.

Kmalu potem je kmetijo in obrobje griča zasedla četa italijanske vojske. Medtem ko so si komandir in z njim še trije oficirji v izbi tešili žejo z vinom, so vojaki pregledovali domačijo od kleti do podstrešij. Prav tako temeljito so prebrskali hlev, senik in gospodarsko poslopje.

Zadovoljni, ko niso ničesar našli, so se utaborili in začeli pripravljati zajtrk v poljski kuhinji.

H kupu gnoja pred hlevom so hodili scat. Par-tizani so v jami razločno slišali mokrenje, ki je mezelo po betonu v jamo. Slišali so klepetave vojake, celo razločili stavke.

»Dobro, dobro, dokler bodo hodili sem scat, se nam ni bati,« je pomislil Karlo. Prihajanje Italijanov z njihovim scanjem in prdenjem jim je celo krajšalo čas.

Neposredna bližina sovražnikov pa jim je vzbu-jala tudi napetost.

Polagoma so obiski pri gnoju ponehali, začelo pa je zmanjkovati zraka, ki je bil vse bolj gost in dušеч.

Ob misli, kaj bo, če Italijani ostanejo na kmetiji dalj časa, se je tesnoba začela prevračati v grozo.

Karlo, ki tako in tako ni prenašal majhnih zaprtih prostorov, se je prvemu začelo megliti v glavi.

Kot otrok se je nekoč pri skrivalnicah zaprl v skri-

njo, kamor so spravljali žito, potem pa se ni mogel odpreti. Zaman je kričal, otroci, ki so ga iskali povsod drugje, ga niso slišali. Odprli so mu, ko se je že skoraj zadušil.

Od takrat je imel živo predstavo o ljudeh, ki se boje, da jih ne bi zakopali žive. Noč, krsta, povsod omejitve, dušenje, strah in nazadnje blaznost, do krvi zrabljeni nohti, preobrnjeno truplo... Predstave razpadanja, gomazjenje črvov po mesu, krutost narave, ki ji ne uide nič živnega...

Bilo mu je, kot bi se ga še živnega začele polasčati korenine dreves. Okrog telesa se mu ovijajo kakor kače, ga stiskajo in sesajo vase; moč mu kopni in prehaja v drug svet, v svet rastlin in v njihove sokove. Je mar ta prehod vedno tako boleč?

Kako močna in kako šibka je zavest obstoja! Čim večja je, tem bolj je podvržena napadom dvoma.

Dvom so črvi, ki začenjajo s pretvarjanjem tvarine. Dvom je neustavljivo nihanje v praznino, noge v prepadu v trenutku padca.

Zdaj se niso bali, da jih bodo Italijani odkrili. Strah jih je bilo pred zadušitvijo. Jirm jih je v skrbi, da bi jih temeljito skrili, preveč založil z gnojem.

»Frane, kaj naj napravimo? Vse tiho je, pa nas ne odkoplje...«

»Karlo, vzdržimo! Noč je, zjutraj bodo Italijani odšli, pa nas bo odkopal.«

»Mrtve, Frane, mrtve... Ti in Urban s puškami razširita razpoke med deskami in napravita kakšno vrzel, da bo prišlo vsaj nekaj zraka v ta smrdljivi grob.«

Lotila sta se dela. Čas je izgubil smisel. Ob zoženem prostoru se je zgoščal v večnost, odpirala so se brezna nespoznavnega, razmaknile so se stene za-

vesti, iz labirintov podzemlja so lezle gnusne živali in frfotali netopirji in ptice s svetlečimi se očmi in orjaškimi kljuni.

Na robu usihanja se je zavest vrnila v pradavnino, v svet črne tesnobe in strahov. Karlo je imel čisto suha usta, polna grenkobe. V želodcu ga je grizel glad, pekla ga je žeja...

Kot bi drsel po žlebu neslutnih dimenzij v še globljo temo, se je zaman boril, da bi to padanje zaustavil. Na pol budno, na pol sanjsko stanje... Glava mu je klonila na prsi, z obema rokama se je krčevito držal za robove lestve in se naslanjal na beton.

Preplavljale so ga blodnje. Zatohla betonska luknja se je razletela v neskončnost prostora in časa. Huda zelena svetloba se je menjala s črno, rdečo, ki se je pretapljala v rumeno, vijoličasto. Skozi neskončnost prosojne modrine so brzele barvne ploskve druga v drugo, on pa je stal v središču in gledal to igro boja barv, senc in svetlobe, kot bi se vse dogajalo v zrku njegovega očesa. Je to onstranski svet, vesolje, o katerem se nam samo sanja? So to veličine, ko se kaže energija osvobodene materije?

Tonil je v neboleče začudenje, ob katerem so vsi človeški problemi ničevi, zlasti sla po oblasti in kopicenju materialnih dobrin, ki razpadajo in zapuščajjo človeka kot voda, ki si jo hoče nagrabiti med prste...

Je to smrt, začetek konca, ki se ga vsi tako bojimo? O, blaženo raztapljanje v ničevost pod kupom gnoja, ki vzbuja te rajske sanje...

Karlo se je prepustil valovanju svetlobe in senc, njihovih varljivih prosojni lepoti, pretakanju iz stanja v stanje, ko vse figure v trenutku svojega nastanka že izgube obliko in pomen.

Odmevi in reakcije po zaključku 23. poletnih olimpijskih iger

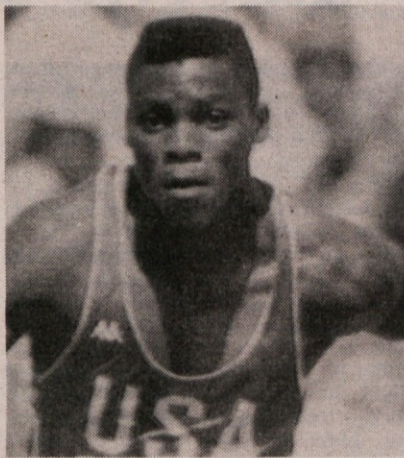
Los Angeles dan potem

LOS ANGELES — Padel ja zastor nad 23. olimpijskimi igrami v Los Angelesu.

V kalifornijskem mestu so si še kako oddahnili po velikem naporu ob prireditvi teh iger. Za organizacijo je namreč skrbela prava množica profesionalnih ljudi pa tudi 50.000 prostovoljcev, ki jim je bilo edino zadovoljenje to, da so lahko od blizu videli »akterje« teh iger in da so si lahko priskrbeli številne značke, za katere so med olimpiado navadni »smrtniki« odšteli bajne vsote.

Oddahnili si je tudi glavni organizator te manifestacije Peter Ueberroth, ki je izrazil željo, da bi se takoj podal na plažo in končno užival kalifornijsko sonce. Prej pa bo verjetno prešel ogromno vsoto denarja, ki so jo on in njegovi sodelavci zaslužili s to olimpiado.

Oddahnili pa so si predvsem organi javne varnosti, saj razen dveh »norcev« (eden od le-teh je zavozil z avtom na pločnici in ubil pešca, trideset pa ranil, drugi je z avtomobilom, polnim streliva in orožja, spremljal avtobus, na katerem so bili atleti) ob začetku iger ni bilo hujših incidentov.

Carl Lewis, najuspešnejši atlet losangeleških iger

In oddahnili so si tudi številni časnikarji, ki so ob času iger, zaradi velikih razdalj, prevozili na tisoče kilometrov

Medtem pa je Ronald Reagan sprejel ameriško reprezentanco, ki mu je verjetno še kako pomagala pri nje-

govi volilni kampanji. Ameriški tekmovalci in tekmovalke so se namreč kot nalašč vedli v »stilu« Reaganove propagande: zmaga, nacionalizem, ameriška premoč v svetu.

Carl Lewis, simbol losangeleške olimpiade, pa je še vedno v središču pozornosti, sedaj pa ne zato, ker mu je uspel veliki podvig, da je izenačil Owensov rekord, temveč zato, ker naj bi bil atlet v dvomu, ali bi takoj prestopil k ameriški nogometaški ligi (v katerem seveda krožijo težki dolarji) ali pa bi še naprej ostal v atletiki in bi z nastopi na mitingih zaslužil »le« 35 milijonov lir.

Reakcije po svetu o olimpijskih igrah so deljene: na Zahodu je ocena v glavnem pozitivna, na Vzhodu pa so igre zelo kritično ocenili. Sovjetski tisk pa piše, da je bila olimpiada brez držav vzhodnega bloka bore malo vredna.

V Italiji so seveda z obračunom svojih tekmovalcev in tekmovalk še kako veseli. Reprezentantje, ki so dopotovali iz Los Angelesa, so bili deležni izredno toplega sprejema.

Tudi v Jugoslaviji so zelo pozitivno ocenili nastop svojih predstavnikov.

»Azzurre« toplo sprejeli

»Azzurre« in »azzurte« so bili na letališču Fiumicino v Rimu deležni toplega sprejema (Telefoto AP)

Domača reprezentanca z Reaganom

Predsednik ZDA je sprejel predstavnike ameriške reprezentance, ki je na OI v Los Angelesu žela levji delež kolajn (Telefoto AP)

ZDA so računale na osvojitve 87 zlatih kolajn Američanom ni uspelo

Čeprav so osvojili 83 zlatih kolajn, kar 63 več kot drugouvrščena Romunija, so se olimpijske igre v Los Angelesu za Američane končale z velikim neuspehom: v prestižnem dvoboju s Sovjetsko zvezo, ki sta ga bojkota najprej ZDA v Moskvi in nato SZ v Los Angelesu še bolj zaostri in politično-nacionalistično obarvala, namreč še naprej vodijo Sovjeti. ZDA so sicer po številu zlatih kolajn presegle rekord Sovjetov v Moskvi (83:80), vendar v skupnem seštevku za le-temi zaostajajo še vedno za tri odličja. Če pomislimo, da so Američani v Los Angelesu odkrito računali za vzpostavitev svoje premoči (izgubili so jo leta 1976 v Montrealu), nepogrešljivi računalniki pa so jim pripisovali 87 zlatih kolajn, je jasno, da se je v ameriškem tekmovalnem stroju nekaj zataknilo, pri čemer je to res ob ugotovitvi, da so za uresničitev tega cilja imeli na voljo večje število panog kot Sovjeti v Moskvi (kjer so podelili 22 prvih mest manj), nekatere nove pa so bile očitno njim naklonjene (kot sinhronizirano plavanje).

Nedvomno so se ZDA na igre pripravile kot še nikoli doslej. Hotele so na vsak način pokazati ostalim, da so najmočnejše. V neomajni veri v lastne sposobnosti so zlata odličja napovedovali tudi v panogah, v katerih niso imeli nobene tradicije. In dejansko jim je ponekod tudi uspelo, kot v gimnastiki, moški odbojki, rokoborbi itd. V nekaterih drugih športih so se poslužili tudi »faktorja domačega igrišča«, pri čemer je poleg podpore gledalcev in poznavanja objekta dobrohotno mišljeno tudi pomehkuženje sodnikov na boksarskem in gimnastičnem turnirju. In vendar... In vendar 87 kolajn niso izbojevali.

V atletiki so dosegli nekaj zelo dobrih rezultatov, vseeno...

Kraljica športov skoraj brez rekorda

V našem predolimpijskem pregledu smo pred mesecem dni dodelili ZDA od 11 do 13 moških zlatih kolajn in 8 ženskih. Ocenili smo ameriško atletiko kot za zelo močno tudi v hipotetičnem primeru popolne prisotnosti na olimpijskih igrah v Los Angelesu. Še bolj pa so bili v svojo moč prepričani Američani sami. V elitni reviji »Track and field news« so zase rezervirali 15 moških in 8 ženskih prvih mest. Dejanski izkupiček ZDA je bil 9 moških in 7 ženskih zmag.

Ženski del ekipe, ki je tekmoval v bistveno razredeni konkurenci je torej dal skoraj to, kar so od njega pričakovali, moški pa je močno popustil in dosegel kljub posebnemu okolju znatno manj kot v Mehiki leta 1968 in še prej v Tokiu leta 1964 in na OI v Rimu leta 1960.

ZDA so pokazale le dva »supermana«, Lewisa in Mosesa in njihova moč z izjemo daljine (sam Lewis) in troskoka, se je redno zaključevala pri teku na 400 m. Vsi moški zmagovalci so bili črne polti. Pri ženskah je bila zabeležena le ena »bela« zmaga v maratonu.

Nihče ne bo odvezl losangeleškemu prvaku kolajne in nihče ne bo mo-

gel nikoli dokazati, kakšni bi bili rezultati ob popolni udeležbi na olimpijskih igrah. Normalno pa je, da se taka prireditev primerja s prejšnjo, tokrat z OI v Moskvi, ki so tudi utrpeli nekoliko slabše obiskane tekme.

Atletika je bila med športi, kjer naj bi se nepopolna udeležba občutila povsem množično v ženski konkurenci. Tako se je tudi zgodilo. Res dobri so bili teki do 400 m, višina, kopje in maraton, vse ostalo pa je bilo drugorazredno ali pa še manj. Svetovnih rekordov ni bilo in niti evropskih ne, medtem ko je padlo v Moskvi pet svetovnih znamk.

Nekaj podatkov, ki prikazujejo tehnični prepad, katerega je izzvala odpovedana udeležba nekaterih: Doina Melinte (Rom.) bi bila s časom na 800 m iz Los Angelesa v Moskvi samo šesta, Gabriella Dorio, ki je sicer v Moskvi dosegla s časom 4'00"3 na 1500 m četrto mesto, bi bila z letošnjim dosežkom leta 1980 komaj deveta, Američanka Fitzgerald bi s časom iz teka na 100 m čez ovire dosegla na prejšnjih OI samo šesto mesto. Presenetljiva zmagovalka iz Maroka na 400 m ovire bi bila lani v Helsinkih (leta 1980 panoge še ni bilo na sporedu) na SP komaj četrta. Anisoara Cusmir (Rom.) bi z rezultatom 6,96 m, ki ji je v LA prinesel zlato, v Moskvi ostala brez kolajne. Metalki diska Stalman in krogle Losch bi bili v Moskvi samo šesti.

V prid Los Angelesa se položaj delno obrne pri moških. Boljši so bili letos skoraj vsi teki s pravima poslasticama na 1500 m in 5000 m. Skoki so bili skoraj na isti ravni, pripomniti pa je treba, da je na primer Lewis skakal samo za kolajno in ne za rezultat. Težji je položaj Los Angelesa za metalce. Metalec diska Danneberg (ZRN) bi bil v Moskvi drugi, sicer za same štiri centimetre. Z zelo majhno razliko bi zlato izgubil tudi Andrei, Finec Härkonen bi v kopju prišel le do brona, metalec kladiva Tiainen (Fin.) pa bi bil samo četrti.

K ženskim in moškim rezultatom pa je treba pripisati tudi štiri leta teh-

ničnega napredka, ki je na papirju favoriziral kakovost rezultatov iz Los Angelesa.

Kar pa je močno okrnilo Los Angeles, je bilo skoraj popolno pomanjkanje rekordov. Padla je samo ena znamka in še ta v štafeti 4x100 m, kar nima posebne vrednosti. Zakaj? Štafetne ekipe visoke kakovosti se zberejo navadno le ob priliki OI, SP in EP. Rezultati so zato manj izpo-

Maročanka Nawal El Moutawakel, presenetljiva zmagovalka v teku na 400 m ovire

stavljeni težnjam po napredku. Padel je tudi en evropski rekord, tudi ta v štafeti. Bolje od starega rekorda so teklili Angleži na 4x400 m.

V Moskvi je bilo v moški konkurenci popravljenih kar pet svetovnih rekordov.

Zanimivo je, da OI iz Los Angelesa vzdržijo v moški konkurenci primerjavo z lanskim SP v Helsinkih, kar v bistvu dokazuje že lani izrečeno trditev, da SP ni doživelo posebnega tehničnega uspeha. Seveda pa Los Angeles izgubi vsako vrednost pri ženskem programu. Letošnje zlate bi lani v Helsinkih zmagale samo v višini, kopju, v maratonu, na 200 m in v štafeti 4x400 m.

Popolna pa je izenačenost v teku na 100 m. (B. Križman)

Britanec Sebastian Coe, zmagovalac v teku na 1.500 m

vsi olimpijski zmagovalci • vsi olimpijski zmagovalci • vsi olimpijski

Nadaljujemo s pregledom olimpijskih zmagovalcev

Dviganje uteži

- KATEGORIJA DO 52 KG**
1. Zeng Guokjang (Kit.), 2. Žou Peišun (Kit.), 3. Manabe (Ja.).
- KATEGORIJA DO 56 KG**
1. Schmidtke (ZRN), 2. Harnett (Kan.), 3. Colas (Fr.).
- KATEGORIJA DO 60 KG**
1. Vejkiang Čen (Kit.), 2. Radu (Rom.), 3. Wen Yee Tsai (Tajska).
- KATEGORIJA DO 67,5 KG**
1. Jao Jingjuan (Kit.), 2. Socaci (Rom.), 3. Gronman (Fin.).
- KATEGORIJA DO 75 KG**
1. Radschinsky (ZRN), 2. Demers (Kan.), 3. Cioroslan (Rom.).
- KATEGORIJA DO 82,5 KG**
1. Becheru (Rom.), 2. Kabbas (Avstral.), 3. Isakoa (Jap.).

- KATEGORIJA DO 90 KG**
1. Vlad (Rom.), 2. Petre (Rom.), 3. Mercer (VB).
- KATEGORIJA DO 100 KG**
1. Misler (ZRN), 2. Gropa (Rom.), 3. Miemi (Fin.).
- KATEGORIJA NAD 100 KG**
1. Lukin (Avstral.), 2. Martinez (ZDA), 3. Nerlinger (ZRN).
- KATEGORIJA DO 110 KG**
1. Oberbürger (It.), 2. Tashadi (Romunija), 3. Carlton (ZDA).

Gimnastika

- ŽENSKE**
- EKIPNO**
1. Romunija, 2. ZDA, 3. Kitajska.
- POSAMEZNO**
1. Retton (ZDA), 2. Szabo (Rom.), 3. Pauca (Rom.).
- PARTER**
1. Szabo (Rom.), 2. Szabo (Rom.), 3. Pauca (Rom.).

- PARTER**
1. Szabo (Rom.), 2. Mc Namara (ZDA), 3. Retton (ZDA).
- PRESKOK**
1. Szabo (Rom.), 2. Retton (ZDA), 3. Agache (Rom.).
- GRED**
1. Szabo (Rom.), 2. Pauca (Rom.), 3. Johnson (ZDA).
- DVOVIŠINSKA BRADLJA**
1. Janhong Ma (Kit.), 2. Mc Namara (ZDA), 3. Retton (ZDA).

MOŠKI

- EKIPNO**
1. ZDA, 2. Kitajska, 3. Japonska.
- POSAMEZNO**
1. Gušiken (Jap.), 2. Vidmar (ZDA), 3. Li Ning (Kit.).
- PARTER**
1. Li Ning (Kit.), 2. Yun Dou (Kit.), 3. Sotomura (Jap.) in Vatuone (Fr.).

- KONJ Z ROČAJI**
1. Li Ning (Kit.), 2. Vidmar (ZDA), 3. Baggett (ZDA).
- KROGI**
1. Gušiken (Jap.), 2. Li Ning (Kit.), 3. Gaylord (ZDA).
- PRESKOK**
1. Jun Lou (Kit.), 2. Li Ning (Kit.), 3. Gušiken (Jap.), Gaylord (ZDA) in Morisue (Jap.).
- BRADLJA**
1. Conner (ZDA), 2. Kajitani (Jap.), 3. Gaylord (ZDA).
- DROG**
1. Morisue (Jap.), 2. Tong Fei (Kit.), 3. Gušiken (Jap.).

Hokej na travi

- MOŠKI**
1. Pakistan, 2. ZRN, 3. Velika Britanija
- ŽENSKE**
1. Nizozemska, 2. ZRN, 3. ZDA

Jadranje

- RAZRRED »SOLING«**
1. Haines - Trevelyan - Davis (ZDA), 2. Grael - Adler - Senft (Braz.), 3. Fogh - Kerr - Calder (Kan.).
- RAZRRED »STAR«**
1. Buchan - Erickson (ZDA), 2. Griese - Marcour (ZRN), 3. Gorla - Peraboni (It.).
- RAZRRED »FINN«**
1. Cozts (N. Zel.), 2. Bertrand (ZDA), 3. Neilson (Kan.).
- RAZRRED »TORNADO«**
1. Sellers - Timms (N. Zel.), 2. Smyth - Glaser (ZDA), 3. Cairns - Anderson (Avstral.).
- RAZRRED »FLYING DUTCHMAN«**
1. McKee - Buchan (ZDA), 2. McLaughlin - Bastet (Kan.), 3. Richards - Allam (VB).

(Nadaljevanje na 11. strani)

Kaj menijo naši bralci o losangeleški prireditvi

23. poletne olimpijske igre so za nami. Ocene o tej prireditvi so deljene. Nekateri so nad losangeško olimpiado navdušeni, drugi razočarani. Tako je bilo tudi z našimi bralci. Zbrali smo namreč še kar lepo število mnenj, tako da si lahko tudi ustvarimo že »jasno sliko«, kakšen vtis je pri naših ljudeh zapustila losangeška olimpiada. Pri tem pa tudi izkoristimo priložnost, da se vsem našim bralcem tudi zahvalimo za njihova mnenja, ki so še kako popestrila našo olimpijsko prilogo.

»Igre, kljub bojkotu, uspele«

Damjana Kralj, 22 let, študentka prava: »Olimpijskim igram sem zelo sledila po časopisju, ker me stvarno zanimajo. Televizijskih prenosov pa si nisem ogledala, ker sem bila ravno v tem obdobju na dopustu. Zanimivo je predvsem, da sem zamudila tekmovanja v plavanju, ki me od športnih disciplin najbolj zanima. Sicer pa sem si po povratku lahko ogledala nekaj atletskih tekmovalcev. Mislim, da so igre kljub bojkotu vzhodnjakov vseeno uspele, čeprav je bilo veliko slišati in brati tudi o nekorektnosti sodnikov v boksu in gimnastiki.«

»Navdušen nad gimnastiko«

Franko Koren, 23 let, v pričakovanju zaposlitve: »Olimpiadi sem sledil zelo pozorno, saj sem si med direktnimi in posrednimi prenosi ogledal kratkoma vse, kar je bilo mogoče videti. Kljub vsem polemikam, o katerih smo brali, me je celota navdušila in menim, da tudi sodniki, ki so glavni obtoženci teh iger le niso bili tako pristranski, čeprav drži, da so bile nekatere odločitve sporne. To pa je pri nekaterih panogah, kot so boks, rokoborba in gimnastika že star običaj. Skratka vseč mi je bilo vse, tekmovanje v gimnastiki pa so me resnično navdušila.«

»Kakovost ni bila najboljša«

Stefan Schillani, 21 let, delavec: »Letošnje olimpijske igre so me razočarale. Kakovost ni bila najboljša, televizijski prenosi neustrezni, sodniki pa so v nekaterih individualnih panogah sramotno navijali za domačine. Po mojem je bilo vse skupaj le zmagoslavje ameriškega šovinizma in slabega okusa. Edino, kar me je razveselilo, je bila zmaga Maročanke v finalu na 400 metrov ovire. Užival pa sem, ko se je neznanec z oljčno vejico in zastavo OZN podal na tekašče med finalom v teku na 3.000 metrov z zaprekami. Tisto je bilo res enkratno!«

»Pridružil sem se bojkotu«

Luka Gregori, 20 let, vojak: »Olimpijskih iger sploh nisem gledal, ker sem se pridružil bojkotu držav Vzhodne bloka.«

»Plavanje in ritmična gimnastika«

Tanja Pečar, 18 let, dijakinja (Anton Martin Slomšek): »Sledila sem olimpiadi, čeprav ne redno. Z užitkom sem spremljala plavanje in ritmično gimnastiko, ostalo me ni posebno zanimalo. Moram reči, da so bili tudi, po mojem mnenju, sodniki preveč naklonjeni domačim atletom.«

»Poprečna ravne«

Igor Gregori, 21 let, delavec: »Olimpijske dogodke sem spremljal precej redno. Po mojem mnenju je bila tekmovalna kakovost v Los Angelesu na poprečni ravni. Vtis imam, da je bilo v nekaterih panogah že vnaprej dočeno, kdo bo zmagovalac in zdi se mi nerealno, neverjetno in sporno, da so Američani osvojili 80 zlatih kolajm. Najraje pa sem gledal atletski tekmovalca.«

»Sramotno navijanje za domačine«

David Peric, 19 let, dijak (TTZ Žiga Zois): »Ni mi bilo všeč, saj je bilo v znamenju ZDA. Kakovost ni bila ravno najboljša. Pristransko sojenje in navijanje v korist domačinov pa sta bili naravnost sramotni. Užival sem le ob gledanju finala v teku na 3 tisoč metrov z zaprekami, ko je neznanec z oljčno vejico in zastavo OZN poskrbel za komično sceno.«

»Lewis in Sara Simeoni«

Stanko Radikon (Oslavje): »Kljub odsotnosti držav vzhodnega bloka, moram reči, da je ocena letošnje olimpiade povsem zadovoljiva, čeprav je treba pripomniti, da v nekaterih disciplinah niso dosegli dobrih rezultatov in to prav zaradi odsotnosti atletov, ki so v teh panogah prednjačili. Če smem govoriti o posameznikih, sta me najbolj presenetila Američan Lewis in italijanska skakalka Sara Simeoni. Kar zadeva Jugoslavije, je pri-

Simeonijeva, simbol italijanske atletike

pravila prijetno presenečenje in to še posebno glede ekipnih športov. Obratno pa velja za Italijo, kjer so blesteli posamezniki, »azzurri« pa so bili precej slabi v skupinskih disciplinah.«

»Efektna nagrajevanja«

Nadja Pertot, 19 let, abiturientka (TTZ Žiga Zois): »Olimpijskim igram sem sledila le delno in površno. Moram priznati, da sem uživala ob gledanju nekaterih tekmovalcev, kljub ovrženosti udeležencev. Najbolj všeč so mi bila svečana nagrajevanja zmagovalcev, ki so bila res efektna.«

»Predvsem boks«

Davorin Gregori, 24 let, absolvent na ljubljanski fakulteti za gradbeništvo: »Bil sem na dopustu in sem vse skupaj spremljal neredno. Bojkt Vzhodnega bloka je nedvomno negativno vplival na raven celote. Ogledal sem si prenose zadnjih treh dni in najbolj me je navdušil boks.«

»Pretrpan nacionalizem«

David Čok, 21 let, študent: »Bilo so na višini prejšnjih olimpijskih iger, čeprav so bile odsotne Vzhodne države. Navdušila me je zmaga Grosa, ki je v finalu na 100 metrov metulček za las prehitel Američana Moralesa. Razočarala pa me je pretrpanost ameriškega nacionalizma.«

»Vseeno spektakel«

Andrej Sedmak, 21 let, v pričakovanju zaposlitve: »Po pričakovanju je bila občutna odsotnost Sovjetske zveze in NDR. Po pravici povedano me je motilo predvsem dejstvo, da so prenašali vedno ene in iste panoge in da so popolnoma zanemarili nekatere druge, na primer tiste (tenis, jadrnanje na deski, ritmična gimnastika), ki so bile prvič na olimpijskem sporedu. Všeč mi je bila olimpiada v celoti, ki je bila kljub vsemu izredno spektakel.«

»Otvoritev fantastična«

Franko Korošec: 21 let, delavec: »Olimpijskim igram sem redno sledil in vse se mi je zdelo v redu. Razočaral me je samo kriterij sojenja v boksu, otvoritvena predstava pa je bila po mojem mnenju najlepša, naravnost fantastična.«

»Bojkot neuspeh«

Marjan Tomšič (Sovodnje): »Predpostaviti moram, da sem olimpijskim igram sledil le po časopisju. Prva ocena, ki jo lahko dam je, da bojkot, in ne samo na tej olimpiadi, ni dosegel zaželenih političnih rezultatov. Prepričan sem namreč, da bi moral tak manifestacija služiti predvsem kot element prijateljstva, ne pa obratno. Iz dogajanja v Los Angelesu pa velja omeniti naravnost škandalozno sojenje v boksu in nogometu, kar ne daje dobrega pečata igram. Od posameznih disciplin bi omenil odbojko, v kateri so se izkazali Američani, in to je bilo tudi pričakovati. Med posamezniki bi podčrtal izredno podvig Lewisa ter dobre rezultate, ki sta jih dosegli italijanska in jugoslovanska reprezentanca.«

»Jugoslovani ugodno presenetili«

Magda Prinčič (Doberdob): »Od tega, kar sem gledala, me je najbolj zanimala gimnastika ter skoki v vodo. V oči pa mi je padel tudi velik nacionalizem, ki so ga pokazali atleti, organizatorji in sodniki ZDA, kar vsekakor ni dober znak. Sicer je treba povedati, da je bilo čutili bojkot nekaterih športnih velesil. Dobro pa so me presenetili Kitajci, Italijani ter še posebej jugoslovanski tekmovalci, ki so presegli najbolj optimistične meje.«

»Malo rekordov«

Daniilo Nanut (Štandraž): »Na teh igrah je bilo doseženih malo rekordov in to je bilo tudi pričakovati, saj je odsotnost nekaterih držav odvzela olimpiadi potrebno konkurenčnost. Druga negativna plat pa je zadevala sojenje v nekaterih disciplinah, ki je povsem spremenilo stvarnost tekmovalcev. Od posameznikov bi poveljali dosežka Lewisa in Simeonijeve, razočarala pa sta me brata Petrič ter slabi dosežki Francije in Anglije v skupnem seštevku medalj. Naj povem še, da bi si jugoslovanska nogometna reprezentanca, brez slabega sojenja, zaslužila veliki finale, dobro pa so se odrezali jugoslovanski vaterpolisti.«

»Zgodovinski podvig Jugoslavije«

Silvan Krizmančič (Gorica): »Tekmam sem precej sledil in moram reči, da so Američani iz olimpiade napravili pravi »biznis«, zato se sprašujem, kako bo z naslednjo olimpiado v Seulu? Po veliki beri medalj, moram reči, da so se ZDA dobro pripravile na dvoboj s Sovjetsko zvezo, tega pa na koncu ni bilo in zato tudi tolikšno število odličij za domače športnike. Izredno pozitivno pa so me presenetili Romuni, ki so na drugem

mestu glede medalj, kar je za to državo enkratno. Zgodovinski pa je podvig Jugoslavije, ki je na tej olimpiadi pokazala, da se lahko meri z najboljšimi reprezentancami.«

»Italijanski nogometaši so popolnoma razočarani«

Daniel Bembi, agent javne varnosti iz Trsta: »Ameriški predstavniki so zaradi bojkota zbrali vsaj za dobro tretjino preveč kolajm, s prisotnostjo vzhodnih držav bi bila njihova bera odličij bistveno skromnejša. Zadovoljil me je nastop vse jugoslovanske olimpijske reprezentance, veliko več pa sem pričakoval od italijanskih nogometašev. Kar se tiče posameznikov, pa sta omembe vredna predvsem nastopa Sare Simeoni ter Pietra Mennee.«

»Navdušila me je atletika«

Katja Verginella, dijakinja s Proseka: »Vsekakor sem od jugoslovanskih atletov pričakovala več uspehov, saj niso iz Memorial Coliseu-

ma odnesli nobenega odličja. Glavna osebnost vsega atletskega dogajanja je bila nedvomno Sara Simeoni, ki je povsem nepričakovano osvojila srebrno odličje v panogi, v kateri je telesna svežina često odločilna. Presenetila me je ekipna uvrstitev Italijanov.«

»Pogrešal sem prenos dresure«

Egon Malalan, univerzitetni študent z Opčin: »Letošnja olimpiada seveda ni bila popolna, taka prireditelj mora služiti kot športno srečanje vseh narodov sveta. Poleg tega pa je bojkot SZ ter njenih zavetnikov močno ohromila celotni potek tekmovalcev. Glede športnega dogajanja pa moram priznati, da me je italijanski televizijski spored dokaj razočaral, kajti nadejal sem si slediti konjeniškem tekmovalstvu v dresuri. Prijetno sta me presenetili jugoslovanski roketni moštvici; saj si predvsem od moških nisem pričakoval zlatega odličja.«

šport na primorskem

Zmaga veterana Makaroviča

V Novi Gorici je bilo v soboto in nedeljo državno prvenstvo v atletskih mnogobojih. Med člani je zmagal Ivo Makarovič, 36-letni veteran novogoriške atletike. Makarovič ni imel pravih tekmecev (nastopili so le trije, lanski prvak in rekorder Vlačič je odstopil) in je dosegel dokaj povprečen rezultat 6705 točk. Najboljša izida je dosegel v skoku v daljavo (686 cm) in v skoku ob palici (420 cm). Dodati pa je treba, da je tekmovalce prvi dan močno oviral dež. Pri članicah je v sedmerboju zmagala Mihajlova (Skopje) s 5096 točkami, med mladinci v desetorboju Kabič (Kranj) s 6193 točkami in med mladinkami v sedmerboju Sarajevčanka Tanovičeva, ki je s 5023 točkami dosegla nov državni mladinski rekord.

Na veliki kolesarski dirki v Zagrebu je lep uspeh dosegel idrijski kolesar Lapajec. Med mlajšimi mladinci je ugnal vse tekmece in dokazal, da mladi idrijski kolesarji sodijo med najboljše v državi.

Dva primorska šahista pa tekmujeta na državnem mladinskem in re-

publiškem članskem prvenstvu. A-ljoša Grosar (SD Nova Gorica) je v Leunovem v Makedoniji v družbi najboljših jugoslovanskih mladincev v petnajstih kolih zbral 7,5 točke in si je s tremi vrstinki razdelil 7. mesto, Koprčan Iztok Jeras pa ima na slovenskem prvenstvu po enajstih kolih 5,5 točke in je na 8. mestu.

Koprski vaterpolisti tudi v povratnih srečanjih medrepublike lige nadaljujejo z uspešnimi nastopi. Konec tedna so gostovali pri trenutno vodilnemu kranjskemu Triglavu in iztržili pomembno točko, s katero so se zadržali pod vrhom lestvice. V razburljivi tekmi (tudi prvo srečanje v Kopru se je končalo z neodločenim izidom) so varovanci trenerja Lončarčiča imeli celo možnost za zmago, vendar je tudi neodločen izid pomembna spodbude pred težkimi gostovanji v prihodnjih kolih. Prav od rezultatov v gosteh bo odvisna končna uvrstitev, saj v domačem bazenu računajo na polpen izkupiček.

Davorin Koron
Miran Kljun

Slogaši že na pripravah

Pri SZ Sloga bodo tudi letos za svoje odbojkarje in odbojkarice priredili skupne priprave: prva moška in ženska ekipa in druga ženska bodo čez dolge teden odpotovali v Ravne na Koroškem, najmlajše čaka tečaj pri Banih, ki bo v prvih dneh septembra, v petek pa je že odpotovala prva skupina slogašev v Savudrijo.

V to majhno istrsko mesto se je namreč po dolgih letih v Rovinju preselil tabor fakultete za telesno kulturo iz Ljubljane, ki je tudi letos sprejel zamejske športnike. Slogino odpravo sestavlja 17 deklet 4. ekipe (kategorijo »under 15«) in 10 fantov, ki so v glavnem tudi kategorija »under 15«. V Savudriji bodo do sobote, ko se bodo pripravile iztekle. Vadijo predvsem individualno tehniko pod vodstvom prof. Ivana Peterlina, kateremu pomagata še Ivo Sosič in Ivo Simonič.

Kot so nam sporočili, vsi tečajniki pridno vadijo dvakrat dnevno, prosti čas pa prebija na plaži. Vreme, ki jim je na začetku nagajalo, je zdaj ugodno, tako da je vzušje res tako, kakršno mora biti na pripravah. Naj navedemo še naslov tabora: Tabor fakultete za telesno kulturo, Avtokamp Veli Joža, Savudrija. (INKA)

obvestilo

ŠD Zarja

obvešča, da bo tradicionalni športni praznik v Bazovici danes, 15. t.m., in se bo nadaljeval v soboto, 18., in nedeljo, 19. t.m. Danes vas bo zabaval ansambel Toneta Kmetca, v soboto in nedeljo pa ansambel Aries. Toplo vabljeni!

vsi olimpijski zmagovalci • vsi olimpijski zmagovalci • vsi olimpijski

(Nadaljevanje z 10. strani)

RAZRRED »470«

1. Doreste - Molina (Šp.), 2. Benjamin - Steinfeld (ZDA), 3. Peponnet - Pilot (Fr.).

RAZRRED »WINDGLIDER«

1. Van Der Berg (Niz.), 2. Steele (ZDA), 3. Kendall (N. Zel.).

Judo

KATEGORIJA DO 60 KG

1. Hokosawa (Jap.), 2. Yae Yup Kim (J. Kor.), 3. Lidie (ZDA) in Eckersley (VB).

KATEGORIJA DO 65 KG

1. Matsuoka (Jap.), 2. Jung On Hwang (J. Kor.), 3. Alexandre (Fr.) in Reiter (Av.).

KATEGORIJA DO 71 KG

1. Ahn Byeong Keun (J. Kor.), 2. Gamba (It.), 3. Onmura (Braz.) in Brown (VB).

KATEGORIJA DO 78 KG

1. Wieneke (ZRN), 2. Adams (VB), 3. Nowak (Fr.) in Fratica (Rom.).

KATEGORIJA DO 86 KG

1. Seinsenbacher (Av.), 2. Bertland (ZDA), 3. Nose (Jap.) in Carmona (Braz.).

KATEGORIJA DO 95 KG

1. Hyoung Zoo Ha (J. Kor.), 2. Vieira (Braz.), 3. Fridriksson (Isl.) in Neureuther (ZRN).

KATEGORIJA NAD 95 KG

1. Saito (Jap.), 2. Parisi (Fr.), 3. Jong Chul Cho (J. Kor.) in Berger (Kan.).

KATEGORIJA »OPEN«

1. Yamashita (Jap.), 2. Rawshan (Eg.), 3. Cioc (Rom.) in Schnabel (ZRN).

Kajak

MOŠKI

KAJAK ENOSEJ (500 m)

1. Ferguson (N. Zel.), 2. Moberg (Šve.), 3. Bregeon (Fr.).

KAJAK ENOSEJ (1000 m)

1. Thompson (N. Zel.), 2. Janič (Jug.), 3. Barton (ZDA).

KAJAK DVOSEJ (500 m)

1. Ferguson - Mc Donald (N. Zel.), 2. Bengtson - Moberg (Šve.), 3. Fisher - Morris (Kan.).

KAJAK DVOSEJ (1000 m)

1. Fisher - Morris (Kan.), 2. Bregeon - Lefoullon (Fr.), 3. Kelly - Kenny (Avstral.).

KAJAK ČETVEROSEJ (1000 m)

1. Nova Zelandija, 2. Švedska, 3. Francija.

ŽENSKE

KAJAK ENOSEJ (500 m)

1. Andersson (Šve.), 2. Schuttelz (ZRN), 3. Dereckx (Niz.).

KAJAK DVOSEJ (500 m)

1. Andersson - Olson (Šve.), 2. Barre - Holowy (Kan.), 3. Idem - Schuttelz (ZRN).

KAJAK ČETVEROSEJ (500 m)

1. Romunija, 2. Švedska, 3. Kanada.

Kanu

POSAMEZNIKI (500 m)

1. Cain (Kan.), 2. Jakobsen (Dan.), 3. Olaru (Rom.).

POSAMEZNIKI (1000 m)

1. Eicke (ZRN), 2. Cain (Kan.), 3. Jakobsen (Dan.).

DVOJICE (500 m)

1. Ljubek - Nišovič (Jug.), 2. Potzaichin - Simionov (Rom.), 3. Miguez - Suarez (Šp.).

DVOJICE (1000 m)

1. Potzaichin - Simionov (Rom.), 2. Ljubek - Nišovič (Jug.), 3. Ho- yer - Renaud (Fr.).

Kolesarstvo

ŽENSKE

CESTNA VOZŅJA
1. Carpenter (ZDA), 2. Taigg (ZDA), 3. Schumacher (ZRN).

MOŠKI

CESTNA VOZŅJA
1. Grevall (ZDA), 2. Bauer (Kan.), 3. Lauritzer (Nor.).

KM START Z MESTA
1. Schmidtke (ZRN), 2. Harnett (Kan.), 3. Colas (Fr.).

ZASLEDOVANJE EKIPNO
1. Avstralija, 2. ZDA, 3. ZRN.

HITROST POSAMEZNIKI
1. Gorski (ZDA), 2. Vails (ZDA), 3. Sakamoto (Jap.).

POSAMEZNIKI PO TOČKAH
1. Hegems Bel., 2. Messerschmidt (ZRN), 3. Youshimatz (Meh.).

100 KM EKIPNO
1. Italija, 2. Švica, 3. ZDA.

(Nadaljevanje sledi)

Naročnina: Mesečno 10.000 lir - celoletna 120.000 lir. - V SFRJ številka 20.00 din, naročnina za zabeleženike mesečno 180.00, letno 1.800.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 250.00, letno 2.500.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

Za SFRJ - Ziro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglosi - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st., vis. 23 mm) 43.000. Finančni in legalni oglosi: 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglosi: 550 lir beseda. Ob praznikih povsre 20% IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. Oglosi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglosnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775-275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

15. avgusta 1984

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tix 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubes 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

V Turinu so napovedali vojno proti kalilcem nočnega miru

TURIN — Odkar so postali krajši izleti edin dosegljiv turistični podvig za povprečen italijanski žep, se v mnogih italijanskih mestih nekoliko intenzivneje bavijo z vprašanjem, kako omogočiti tistim, ki so ostali doma, da bi vsaj v miru preživeli počitniške dni, predvsem pa noči. Marsikdo prebedi namreč poletne noči v precepu, ali naj skuša zaspati v razbeljeni sobi z zaprtimi okni, ali pa naj okna odpre in skuša zatisniti oči kljub hrupni »muziki«, ki se oglašča z ulic in iz sosednih stanovanj.

Da bi tem nesrečnikom priskočili na pomoč, so turinski mestni redarji napovedali pravcato vojno nočnim motociklističnim prvakom, glasnim veseljakom, »naglušnim« televizijskim gledalcem, skratka vsem, ki kalijo nočni mir. Že od začetka avgusta začenjajo vsakonočne bitke ob 22. uri, bojno polje pa zapustijo ob 2. uri po polnoči, ko se je hrupen sovražnik že umaknil, ali pa so njegove vrste tako zredčene, da se ni bati kakega silnejšega napada.

V »vojni« sodeluje kakih 60 redarjev, krožijo pa v patrolah, ki so preko radijskih valov povezane s policijsko postajo. Če naletijo na sovražnika ali ga po navodilu iz centrale zasačijo (na centralo se po telefonu lahko obrne vsak miroljuben državljan), ga največkrat prisilijo k miru s preprostim opozorilom. Za trdovratnejše uporabijo slane globe, v skrajnem primeru pa kar zaplenijo »vir ropota«. Tako so v zadnjih dneh zaplenili 8 motorjev, izstavili pa so na desetine glob. Kaže, da so njihovi posegi nadvse uspešni in na občini že razmišljajo o tem, ali bi se ne splačalo sezonsko »vojno« spremeniti v trajno.

Turin je v italijanski zgodovini že večkrat odigral vlogo predhodnika časov in želeti bi bilo, da bi jo tudi v tem primeru. Take »vojne«, kot je tista, ki jo bijejo v glavnem mestu Piemonta, bi gotovo naletele na konsenz širokih množic tudi drugod po Apeninskem polotoku.

V Piemontu manj zgubljenih delovnih ur

TURIN — Po vsem sodeč se v Italiji med delavstvom vedno bolj utrjuje delovna zavest saj so izostanki z dela iz leta v leto manjši. To vsaj ugotavlja študija turinske zveze industrijcev, ki je leta 1983 izvedla podrobno anketo po raznih piemontskih obratih. Iz te študije je razvidno, da znašajo izostanki le 9,09 odstotka vseh delovnih ur, da je v bistvu vsak zaposleni v piemontski industriji ostal doma leta 1983 154,29 ur.

Tiskovna konferenca o poletu vesoljske ladje Saljut 7

MOSKVA — Po drugem poletu ženske kozmonavtkice Svetlane Savickaje, so sovjetki izvedenci na tiskovni konferenci izjavili, da vsaj v bližnji bodočnosti še ne nameravajo poizkusiti spočetja otroka v vesolju. Komandant odprave Vladimir Džanibekov je povedal, da je tak poizkus trenutno še nemogoč, ker bi bilo za to treba ustvariti umetno gravitacijsko silo.

Trije kozmonavti - Savickaja, Džanibekov in njun kolega Igor Volk so konec julija prebili enajst dni na krovu svoje vesoljske ladje »Saljut 7« in takrat je Savickaja prvič poletela v vesolje. Na zahodu se je razširilo mnenje, da nameravajo sovjetski znanstveniki izvršiti poizkus, da bi spočeli otroka v vesolju. Moskva to odločno zanika. Ženske niso poslali v vesolje s tem namenom, pač pa zato, ker se je izkazalo, da ženske na vesoljskih postajah kot tudi v vesolju lahko delajo prav tako dobro kot moški.

Do poslednjega žarka

V teh dneh izredno muhastega vremena je vsaka razjasnitev dobrodošla. Turisti na Trgu sv. Petra v Rimu skušata doobra izrabiti tudi poslednji žarek avgustovskega sonca. (Telefoto AP)

Narava se je pošalila

Članica neke organizacije za varstvo okolja je bila nemalo presenečena, ko je na obali pri Fort Pierceju na Floridi odkrila malo morskoro želvo z dvema glavama. Pat Pazara je bila nadvse zadovoljna, saj je to prvo odkritje v zgodovini človeštva (Telefoto AP)

Mila kazen za japonsko mater ki je umorila avtističnega sina

TOKIO — Ali imajo sorodniki pravico prekiniti brezupno zdravljenje in pospešiti smrt neozdravljivih bolnikov? Vprašanje evtanazije je vse bolj v središču pozornosti in razmišljanja v vsem svetu, še posebej aktualno pa je postalo na Japonskem. Precej polemik je namreč izzvala razsodba tokijskega sodišča, ki je zelo milo kaznovalo žensko zaradi umora 12-letnega sina, duševnega bolnika. 39-letna Masako Saito je umorila svojega sina pred poldrugim letom. Otrok je bil avtističen, kar pomeni, da je odklanjal vsak odnos z okoljem in se je umikal v lastni svet, v svet domišljije. »Otrok ne bo nikoli normalen,« so zdravniki dejali materi, ko ga je pri treh letih starosti peljala na pregled. Kasneje je otrok hodil v šolo za duševno prizadete, vendar je njegova bodočnost bila pod vprašajem. Materi je pa povzročala precej preglastic tudi druga otrokova hiba. Že od ranih let je namreč zelo ljubil obleke. Hodil je celo v sosedovo stanovanje, kjer se je skrivaj oblačil in slačil njegove

obleke. Grajanja in prepričevanja niso nič zalegla.

Masako Saito je morala v službo, da bi preživljala sebe in sina, bila je namreč ločena, ni pa dobivala alimentov kot je običajno na japonskem, in ni vedela kaj bi z otrokom. Komu ga dati v varstvo. Ko se je sosed ponovno pritožil in je ona spet začela prepričevati otroka naj vendar prekine s tako navado, ji je sin zelo nasilno odgovoril in ona ga je zadušila s pasom.

Sodnik je pokazal veliko razumevanje za žensko, velik del krivde pa je pripisal japonski družbi. V tej zelo bogati državi imajo namreč sedem tisoč evidentiranih avtističnih otrok, zdravijo pa se lahko le v sedmih klinikah, kjer je na razpologo le 340 mest. Vse breme je tako na ramenih staršev, ki pogosto nimajo niti materialnih možnosti, niti potrebenga znanja, da bi se soočali in spopadali s tem zdravstvenim in družbenim vprašanjem.

MIKI MUSTER: Na divjem zapadu

(19.) Zvitorepec in Trdonja

Sudanski kristjani proti uvedbi islamskega prava

KAIRO — Te dni so objavili vest, da bo sudanski predsednik Nimeiri kaj kmalu odpotoval na jug države. V drugih okoliščinah ta vest ne bi šla preko ozkih krajevnih okvirov, saj ni nič čudnega, da državni poglavar potuje po svoji deželi.

V obrazložitev se je treba vrniti v bližnjo sudansko preteklost. Sudan, največja afriška država je bila od leta 1955 do 1972 prizorišče krvave državljanske vojne med muslimanskim severom in kristjanskim ter animističnim jugom.

Sedaj ni tako pomembno, kaj je kdo hotel v tej vojni, če so na jugu hoteli, da se popolnoma odcepijo, ali so zahtevali samo večjo avtonomijo, to je vprašanje, na katero bo morala odgovoriti zgodovina. Dejstvo je, da je Nimeiri, ki je z državnim udarom leta 1969 prevzel oblast uspel, da konča bratomorno vojno. Kaj se je zgodilo, da so se prebivalci juga po tolikih letih spet dvignili, je sedaj težko reči. Očitno je, da je težak gospodarski položaj, ki je nastal v državi bil eden od razlogov, da je jug spet dvignil glas. S sedanjim gospodarskim položajem pa ni zadovoljen niti sever. Kakorkoli že, ko je septembra lani predsednik Nimeiri sklenil, da postane islamsko pravo temelj za vse zakone v državi, je jug postal spet

nevarno nemiren. Po dolgem času se Nimeiri sedaj spet pripravlja na potovanje na jug. Opazovalci se sprašuje, če gre za izziv ali pa za poskus, da reši to vprašanje. Njegovo potovanje sovпада s časom, ko v sudanski skupščini delajo na načrtu nove ustave, ki seveda temelji na islamskem zakonu. O novi ustavi obstaja dokaj kritično mnenje tudi na muslimanskem severu. Mnogi namreč trdijo, da bo povzročil več škoda kot koristi, medtem ko se družgi za sedaj še niso izrekli. Tretji pa, ki jih vodi voditelj muslimanskih bratov Hasan Al Turabi, zunajpolitični svetnik predsednika Nimeira, trdijo, da sedanja ustava, ki so jo sprejeli leta 1973, zastavlja muslimansko večino in da jo je torej treba menjati.

Turabi trdi, da se kristjanom na jugu ni treba bati muslimanskega prava ter tako utemeljuje: kazen za prešuštvo, ki ga muslimansko pravo kaznuje z bičanjem ali kamnanjem za kristjane ne bi vsekamnanjem pa ni zadovoljen niti sever. Kakorkoli že, ko je septembra lani predsednik Nimeiri sklenil, da postane islamsko pravo temelj za vse zakone v državi, je jug postal spet